БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 189 (9021) | 1959 оной августын 13, четверг | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО!

Дутагдалнуудтай эбсэшэгүй байхаар хүмүүжүүлхэ

...ветскэ Союзда КПСС-эй XX, ...съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые ...шууд бэелүүлжэ байһанай ...ар арадай ажахын бүхы һалба...удые хүгжөөхэ, техническээр ...дхэн һайжаруулха талаар ехэ ...э хэгдээ. Коммунистическэ бай...алтын мүнөө үеын эрхэ байдал...ехническэ дэбжэлтын түлөө, ...э техникые нэбтэрүүлхын түлөө ...эл бүгэдэ арадай хэрэг болон...

...томадаар зэбсэглэхэ, үргэлжэ ...энь оньһожоруулха асуудал...ые тодорхойгоор үрэ дүнгыень ...жа шиидхэхые, бүхы түрүү, шэ...умые дэмжэжэ, үйлэдбэридэ ...шууд нэбтэрүүлхые, гээгдэнги ...л, шэнэ юумэндэ дурагүй зан ...аха, шэнэ техникэдэ, новатор...ай дүй дүршэлдэ хайхарамжа...гээр хандаха ябадалтай эрид ...гаар тэмсэхые КПСС-эй ЦК-гэй ...иин Пленум партийна организа...удые уялгалаа. Үйлэдбэрие ...дхэн һайжаруулгада, түрүү ...икые нэбтэрүүлгэдэ хүдэлмэри... болон инженерно-техническэ ...лмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэл...аад хэдэг, шэнэ юумэндэ дура... гээгдэнги һаналтай, бүдүүлиг ...ай бүхы хүнүүдые эрид шан... шүүмжэлхэ хэрэгтэй.

...ммунистическэ парти шүүмжэ... болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые ...ай урагшаа дабшалта түргэдхэ...эбсэг мүн гэжэ харадаг бай...Имагтал үнэн сэхэ шүүмжэлэл ...н өөрыгөө шүүмжэлэлгын ор...байдалда манай кадрнууд шэ...умэндэ дуратайгаар, дутагдал...тай эбсэшэгүй байхаар хүмүү...гэрдэдэг гээшэ. Шүүмжэлэлгүй ...рта бүтүү бүгшэм байдаг, ураг...дабшалта байдаггүй. Шүүм...л—дутагдалнуудтай тэмсэхэ ...хүсэтэй зэбсэг мүн. Теэд иимэ ...дүүргэхын тула шүүмжэлэл ...рхой байха, дутагдалнуудай ...агаануудые элирхэйлжэ, зэмэ...хүнүүдые тодоор заажа үгэдэг ...а зэргэтэй.

...он республика, хизаар болон ...стьнуудта болоһон партийна ...тедүүдэй пленумүүд, партийна ...итэдэй суглаанууд, партийна ... организацинуудай коммунист...ай хамтын суглаанууд дээрэ ...С-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй ...эбэринүүдые бэелүүлхэ та... тодорхой хэмжээ-ябуулгануу...хараалха зуураа, коммунист... алдуу гаргадаг, шэнэ юумэндэ ...агүй хүдэлмэрилэгшэдые хур... нюур харангүйгөөр шүүмжэл... байна. Иимэ шүүмжэлэл Челя...ка партийна организациин ...итэдэй суглаан дээрэ, Ленин...ай парторганизациин суглаан ...э, Ярославска областиин парт...изациин эдэбхитэдэй суглаан ...э гараһан байгаа.

...ун эдэбхитэдэй бусад суглаа..., партийна комитедүүдэй пле...уд дээрэ коммунистнууд үйлэд...ие автомадаар зэбсэгжүүлхэ, ...жэ дээрэнь оньһожоруулха хэ... харюусалгагүйгөөр хандадаг, ...эбэрие шэнэдхэн һайжаруул... шухала, тодорхой хэрэгые ...о дээрэнь бэелүүлхын орондо, ...ическэ дэбжэлтын удхашанар ...ай хооһон үгэнүүдээр үнгэргэдэг ...лмэрилэгшэдые тон зүбөөр эрид ...а шүүмжэлэл доро табиһан ...а юм.

...эд шүүмжэлэл хүгжөөхын тула ...стой эрхэ байдал байгуулхаһаа ...агай, алдуу эндүүнүүдээ дал...даг, шүүмжэлхы ажаглалтануу... тэсэдэггүй, хурса шүүмжэлэлые ...өөдэггүй, заримдаа тэрэниие ...э хабшадаг хүдэлмэрилэгшэдэй ...дагынь гэмшэлтэй. Иимэ барим...удтай эбсэжэ болохогүй. Даал...һан хэрэгэй түлөө кадрнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала, гүрэнэй журамые наринаар сахижа байхаар, шанга эрилтэтэйгээр, дутагдалнуудтай эбсэшэгүй байхаар, шүүмжэлэлдэ, илангаяа доронһоо гараһан шүүмжэлэлдэ зүбөөр хандадаг байхаар тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй.

Доронһоо гараһан шүүмжэлэлдэ буруугаар хандадаг, бэеэ гамнажа, шүүмжэлэлэй гол удхые, тэрэнэй ехэ аша үрэтэй байһые ойлгодоггүй хүдэлмэрилэгшэд хүтэлбэрилэгшэд байха болотороо ургаагүй ха юм. Шүүмжэлэлые хабшадаг, техническэ дэбжэлтэ тухай оролдодоггүй, шэнэ юумэндэ дурагүй, гээгдэнги һаналтай хүнүүдтэ шанга эрилтэ табиха, тиигээд олониитын эдэбхи үүсхэлые, зохёохы ажал-ябуулгые бүхы хэмжээгээр хүгжөөжэ, партиин эрилтын ёһоор, ажал хэрэгые эмхидхэжэ шадаха хүдэлмэрилэгшэдөөр тэдэниие һэлгэхэ ёһотой.

Шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлхын тула, тэрэнэй удхашанар тухай гансахан лэ уряал үгэнүүд хэрэгтэй бэшэ. Тэрээнһээ гадна парти доторхи демократиие саашадань хүгжөөхэ, партийна, гүрэниие хүтэлбэрилгын ленинскэ ёһо гуримуудые наринаар сахижа байха хэрэгтэй. Шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлдэг трибуна болохо эхин органиизацинуудай коммунистнуудай суглаануудые, партийна эдэбхитэдэй суглаануудые, партийна комитедүүдэй пленумүүдые һайнаар үнгэргэдэг болохо шухала. Тэдэниие саг соонь, үндэр хэмжээндэ, демократическа централизмын бүхы эрилтэнүүдэй ёһоор үнгэргэхэ хэрэгтэй. Һайнаар, юрэ үгэ хэлэлгын, шиидхэбэринүүдые ёһо тэдыгээр һайшаан дэмжэхын тулада бэшэ, харин тэдэниие бодото дээрэнь зүбшэн хэлсэхын тула, эндэ хабаадалсаһан хүнүүдэй шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэрэгсээнгүйгөөр бэшэ, харин ехээр һонирхожо, партийна ёһоор хандадаг байгаа һаа коммунистнуудай суглаанууд, эдэбхитэдэй суглаанууд, партийна комитедүүдэй пленумүүд өөрынгөө үүргые бүрин дүүргэжэ шадаха.

Ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлэй үдэр бүри урган һалбаржа байһан мүнөө үедэ, ниитын хиналтын шэнэ, аша үрэ ехэтэй арганuудай бии боложо байхада, хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй шүүмжэлхы ажаглалта болон хүрадхалнуудта онсо анхаралтайгаар хандаха, аша үрэтэй түрүү юумые түргэнөөр бэелүүлхэ шухала.

Манай хэблэлэй шүүмжэлхы мэдээсэлнүүдтэ зүбөөр хандаха ябадалые хангаха хэрэгтэй. Һайн дүй дүршэлые харуулхынгаа хажуугаар, манай газетэнүүд шэнэ юумэндэ дурагүй хүнүүдые зүбөөр, эрид шууд шүүмжэлхэ, элирхэйлхэ уялгатай. Хэблэлэй шүүмжэлхы үгэнүүд советскэ олониитын һанамжые тодорхойлно гээшэ, тиимэһээ тэрээндэ харюу үгэнгүй байжа болохогүй. Предприятинуудай, барилга, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд хэблэлэй мэдээсэлнүүдтэ түргөөр, зүб харюу үгэхэ уялгатай. Газетэнүүдэй шүүмжэлэлдэ саг доронь харюу үгэжэ байха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн.

Зүб шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгэ — дутагдалнуудтай тэмсэхэ түгэс хүсэтэй зэбсэг, манай урагшаа дабшалтые түргэдхэхэ найдамтай зэбсэг мүн. КПСС-эй XXI съездын, ЦК-гэй июниин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, коммунистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ энэ зэбсэгые һайнаар хэрэглэхэ шухала.

(«Правдын» августын 12-ой түрүү бэшэгһээ.)

Научна хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэдэлхэйн Федерацида СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой эльгээһэн харюу

Н. С. Хрущев май һарада научна хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэдэлхэйн Федерациин делегацитай уулзаха... ядерна буу зэбсэг туршалга ...улха тухай асуудалаар хөөрэл...эн байгаа. Хожомынь энэ асуу...аар Федерациин бэшэг Н. С. ...щевто дамжуулан үгтэһэн юм. ...аралтайгаар зэбсэгжэлгэһээ ...амжалан ехэ аюулай тохёолдожо ...лохо байһан тухай һанаагаа зо...жо байһанаа эрдэмтэд бэшэг соо ...элирхэйлэн мэдүүлхэ зуураа, ...ерна буу зэбсэг туршалгые түргэ...эр болюулжа, буу зэбсэг ехээр ...ряаха хэрэгтэ түрүүшын горьтой ...хам хэжэ шадахаар уласхоорон...ын хэлсээ баталха тон шухала бо...ло гэжэ тэдэнэр тоолоһон байна. Научна хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэ...лхэйн Федерацида Н. С. Хрущев ...густын 5-да харюу эльгээгээ. Тэ...эн соонь иигэжэ онсолон тэмдэг...дэнэ. Ядерна туршалга болюул...а тухай хэлсээ баталха хэрэгтэ Со...етскэ правительство тон ехэ удха...шанар олгохо зуураа, энээниие буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын ороһон байдалые һайжаруулха талаар саашадаа абтаха бүри үргэн ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ шухала алхам болохо гэжэ тоолоно.

Иимэ хэлсээ баталхаар Советскэ Союз бэлэн байна гэжэ харюу соо хэлэгдэнэ. СССР-эй, США-гэй, Великобританиин хоорондо Женевэдэ мүнөө боложо байһан хэлсээнэй үедэ иимэ хэлсээ туйлахын тулада Советскэ Союз бага бэшэ оролдолго гаргаһан байгаа. Советскэ талаһаа үүсхэл гаргагдаһанай ашаар зүблөөн урагшатайшаг болоһон байбашье, гол бэрхэшээлнүүднай үшөө шиидхэгдээгүй байһаар.

Зүблөөнэй хүсэд амжалта туйлахын тулада Холбоото Штадуудай, Великобританиин түлөөлэгшэд харилсан ажаллахые мүн лэ оролдохо, зүблөөнэй үмэнэ табигдажа байһан зорилгые дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлгэ гаргаха ёһотой гэжэ Советскэ правительствые толгойлогшо зааһан байна.

(ТАСС).

Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдтэ СССР-эй орден, медальнууд барюулагдаба

Түмэр замай транспортые хүгжөөлгэдэ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһанай түлөө шагнагдаһан түмэр замай олон хүдэлмэрилэгшэдтэ СССР-эй орден болон медальнуудые барюулга Кремль соо августын 11-дэ болоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Ж. А. Ташенев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн С. М. Буденный шангуудые барюулаа.

Социалистическэ Ажалай Геройнууд СССР-эй Зам харилсаанай министр Б. П. Бещевтэ, машинистнууд В. М. Моисеевтэ, Н. А. Ошацада, М. Г. Мосоловто, Н. М. Паналинда, харгын ахалагша мастер А. С. Конкинда, поезднуудые бүридүүлэгшэ Н. Д. Гурьевтэ болон бусадта Ленинэй орден болон «Хадуур ба Балта» гэжэ алтан медальнууд барюулагдаһан байна.

Машинист Ф. А. Зайцевта, замай дистанциин бригадир Н. Т. Прошинада, локомотивна депогой начальник К. Н. Чеченкинада болон бусадта Ленинэй орден барюулагдаа.

Мүн Ажалай Улаан Туган, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденуудые, «Ажалай габьяагай түлөө», «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальнууд олон хүндэ барюулагдаһан байна.

Шан барюулгын һүүлээр түмэр замшад СССР-эй Верховно Соведэй заседаниин зал соо суглараа. Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев шагнагдагшадай үмэнэһөө Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Советскэ правительствода түмэр замшадай ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө халуун баяр хүргэһэн байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Советскэ правительствын үмэнэһөө сугларагшадые, түмэр замай транспортын шагнагдаһан бүхы хүдэлмэрилэгшэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байна.

(ТАСС).

Тульска область таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урдид дүүргэв

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, Тульска областиин колхоз болон совхозууд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид, августын 10-да 101 процент дүүргэбэ. 8.015 мянган пүүд таряа гүрэндэ худалдагдаа. Эдеэ хоолой гол культуранууды худалдаха түсэбүүд шэниисээр—182 процент, хара таряагаар —133 процент дүүргэгдэбэ.

Областиин колхоз болон совхозууд түсэбһөө гадуур 1 миллион пүүдһээ бага бэшэ таряа худалдаха байна.

ШАМДАА ҺАА ШАДАХАШ, ГЭЭГДЭЭ ҺАА ХОХИДОХОШ

★ ★

Холын аймагта хуряалга эхилээ

Республикымнай холын аймагуудай нэгэн—Закаменда тарянай ургаса хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар гараа. Мүнөө эндэ тарян эдеэшэжэ байнхай. Тиимэһээ ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр саг болзортонь хуряажа абахын тула, аймагай колхознигууд машина, техникээ эртээнһээ бэлдэжэ эхилһэн юм. Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз бүхэн комбайн, жаткануудаа заһабарилха хүдэлмэреэ түгэсхэжэ байнхай.

Һаяхан «Коммунизмын зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Маланов, партийна организациинь секретарь нүхэр Дудареев) аймаг соогоо эгээн түрүүлэн таряагаа хадажа эхилбэ. Колхозой «Модон хүл» гэжэ газарта ургаһан ячмень морин жаткаар хадагдажа байна. Жаткын машинист Василий Будаев үдэртөө 3 гектар хадаха даалгабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тиигэжэ 3 үдэрэй турша соо 10 гаран гектарай ячмень һайн шанартайгаар хадагданхай.

Тэрэшэлэн аймаг соогоо эгээн ехэ тарялантай Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид һаяар хуряалгаяа хэжэ эхилхэнь.

Б. Ванчиков,
«Закаменская правда» газетын хүдэлмэрилэгшэ

Хэниинь илагша aab?

Һаянай наратай дулаан үдэрнүүдэй болоходо Ториин аймагай «Улаан Бургалтай», «Заветы Ильича» колхозууд таряагаа амяарлан хуряажа эхилбэ. «Улаан Бургалтай» колхозой механизаторнууд һаяхан болоһон суглаан дээрээ бүхы тарянайнгаа 92 процентые амяарлан хуряахабди гэһэн уялга абаа. Тиигэжэ эндэхид 2600 гектар таряагаа 10 үдэрэй турша соо амяарлан хуряажа, үлэһэн 240 гектарыень комбайнаар сэхэ хадаха юм. Тиихэдэ таряа хуряалгаяа хүдэлмэриин 15 үдэр соо сүм дүүргэхын тула үдэр бүри тус тустаа дунда зэргээр 35 гектар таряа хадахабди гэжэ мэдүүлээ. Колхоздо 5 лафетнэ, 2 навесной жаткануул хүдэлгэгдэхэнь.

Эндэхи механизаторнууд абаһан уялгаяа нэрэтэй, хүндэтэйгөөр дүүргэхын тула мүнөө хуряалгадаа орожо байна.

Жэшээлхэдэ, нёдондо жэл үдэр бүри дунда зэргээр 54 гектар таряа хадажа байһан механизатор Дарма Жамсуев хамагһаа түрүүлэн жаткаяа хүдэлгэжэ эхилбэ. Комбайнер Цыден-Дамба Цыдыпов үдэр бүри 20 гектарай вал суглуулхаб гэжэ мэдүүлээд, энэ ажалдаа шуумайн орохоёо бэлдэжэ байнхай.

Тиихэдэ «Заветы Ильича» колхозой механизаторнууд баһал ехэнүүд уялгануудые абаад эршэмтэйгээр ажаллахань. Мүнөө эндэ 2 лафетнэ, 1 навесной жаткануудаар түрүүшын зуугаад гектарай таряан унагаагданхай.

Аймаг соогоо эгээн ехэ тарялантай эдэ хүршэ хоёр колхозой механизаторнуудай хэниинь илагша aab? Мүнөө тэдэнэй дунда мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнхэй.

В. Данилов,
«Торейский колхозник» газетын редактор.

Яараха саг ерээ

Харлан нютагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Бичура) адуу мал олонтой юм. Теэд нёдондо жэл өөдэгүй бага тэжээл бэлдэһэнһээнь уламжалан, шэмэрүүн хүйтэн үбэлые ехэ бэрхэшээлтэйгээр үнгэргөөһэн. Олон мал тэжээлээр дуталдажа, үльбэрдэжэ, туража гарзалшаһан юм. Энээнһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Молонов) һургаал абажа, байгша ондо горьтой тэжээл бэлдэхын тула шууд тэмсэжэ орохо бэзэ гэжэ һанагдаа һэн. Гэбэшье энэ бодол мүнөө буруу һүрэшэнхэй.

Тус колхоздо 1500 гектар сабшалангай ногоон хуряагдаха, 2 мянган тонноһоо бага бэшэ силос даргдаха ёһотой. Зүгөөр августын 1-нэй байдалаар 861 гектарай ногоон сабшагдажа, 775 тонно силос дараргдаа, 4000 центнер үбһэн һүрилэгдөө. Тиихэдэ сабшалга тармалга хоёрой хоорондо нилээд ехэ заабар гаргагдашанхай.

Үбһэ хуряалгада ябуулагдаха ёһотой 20 гаран колхознигууд мүнөө болотор ажалдаа гараагүй. Тиихэдэ нэгэ морин косилка үшөө заһабарилагдаагүй зандаа хэбтэһээр. Силосэй ногоо хуряадаг хоёр комбайнын нэгэниинь лэ мүнөө хүдэлгэгдөө боложо байна. Тэрэ комбайнһаа гараһан ногоо зөөхэ машинанууд дуталдана. Эдэ мэтын дутагдалнуудһаа болоод, үбһэ хуряалга унжатайруулагдажа байнхай.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид таряа хуряалгадаа жэгдэрэн оротороо тэжээл бэлэдхэлдээ бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, энэ хүдэлмэреэ шууд түргөөр ябуулхын тула яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй.

И. Баженов.

ТҮРҮҮШЫН ГЕКТАРНУУД

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Зэдын аймагай совхоз, колхозуудай таряалан дээгүүр трактор, машинануудай хүнхинөөн улам шангадажа байна. Һаяхан аймагай «Коммунизм» «Октябрь» колхозууд эдеэгээ хүсэһэн таряагаа амяарлан хуряажа эхилээ. Нэрлэгдэһэн колхозуудта түрүүшын хэдэн гектар таряан хадагданхай.

М. Арьяева.

Республикын колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

1959 оной августын 10-най мэдээн

Аймаг	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.): Сабшалга	Түсэбэй дүүргэлтэ (проц.): Тармалга	Силос даралга (тоннор)
Байкало-Кударын	67,1	79,6	5364
Баргажанай	55,5	87,8	7054
Баунтын	18,6	106,7	—
Бичурын	68,4	109,8	11853
Зэдын	47,8	103,2	19424
Яруунын	34,5	76,6	10418
Заиграйн	55,1	217,1	6980
Закаменай	51,1	117,2	6640
Иволгын	58,4	96,4	7313
Кабанскын	42,1	88,8	6646
Хэжэнгын	48,4	95,8	10987
Кударын	47,2	102,8	20182
Курумканай	42,2	97,0	1118
Кяхтын	37,4	235,3	5200
Мухаршэбэрэй	66,7	116,6	13588
Ахын	43,9	118,2	—
Прибайкалиин	50,2	89,3	5377
Хойто-Байгалай	21,8	—	30,0
Сэлэнгын	48,2	90,8	14412
Тарбагатайн	62,6	119,8	10053
Ториин	50,3	113,0	8350
Түнхэнэй	53,9	80,0	12853
Хориин	32,1	75,4	3164
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	50,3	61,4	4310
Борьёогой	55,8	130,4	5634
Яруунын	19,0	79,0	4455
Иволгын	55,9	75,5	3827
Кабанскын	112,8	104,4	1110
Сэлэнгын	43,8	116,8	6028
Кяхтын	56,3	162,0	3730
Хориин	39,0	103,3	3399
«Эрдэм»	68,6	129,1	9980

Республикын колхоз, совхозуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

1959 оной августын 10-най мэдээн

Аймаг	Хадагдаһаниинь (гектараар)
Баргажанай	87
Тарбагатайн	85
Яруунын	40
Мухаршэбэрэй	30
Зэдын	29
Кударын	15
Бичурын	7
СОВХОЗУУД:	
Борьёогой	752
Сэлэнгын	215

(Бусад аймагуудта таряа амяарлан хуряалга эхилээдүй байба).

СССР-эй арадуудай спартакиада

Августын 10-да СССР-эй арадуудай спартакиада гурбадахи үдэрөө үргэлжэлбэ. Энэ үдэр 21 ондоо түхэл янзын спортоор мүрысөөн болоо. Велосипеднэ спортоор, мотоспортоор, тамаралгаар, уһа руу һүрэлгөөр мүрысөөнүүд болоһон байна.

Спартакиадын главна судейскэ коллеги В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ центральна стадионой спортивна бага аренын байшан соо байдаг. Тэндэ «командануудай туйлаһан үрэ дүнгүүдтэй» ехэ самбар үлгөөтэй. Самбарынь хажууда судьянар, тренернүүд, спортсменүүд сугларжал байдаг юм. Тэдэнэр спортивна тэмсэлэй ямараар ябажа байһые, Москвагай, Ленинградай, союзна республикануудай командануудай ямар һууринуудые эзэлжэ байһые һонирхоно.

Августын 10-да 149,5 очко абаһан Москвагай команда нэгэдэхи һуури эзэлээ. 128 очкотой болоһон Россин Федерациин суглуулагдамал команда хоёрдохи һуури, 118 очкотой Украинын спортсменүүд гурбадахи һуури эзэлээ. Тэдэнэй удаа Ленинградай, Белоруссин командануул ороно.

Мэргэн буудагшад тус спортдо дурлагшадые ехээр һонирхуулаа. 50, 100 метртэ бага калиберна бууугаар буудалгын мүрысөөн болоһон байна.

Абажа болохо 600 очкоһоо 587 очко абаһан Белоруссин спортын мастер арбан найма наһатай Эдуард Ярош нэгэдэхи һуури эзэлээ. Ярош тон намдуу түбшэнөөр буудажа, хоёр удаа буудалгануудые хэхэдээ 295, 292 очконуудые абаһан байха юм.

Спортын мастер Светлана Ладыженская (Ленинград) хоёрдохи һуури эзэлээ. Тэрэ нилээд олон эрэшүүлые булижа, илажа гарагшаһаа 12 очкогоор гээгдэһэн байна. РСФСР-эй суглуулагдамал командын спортсмен Николай Глазов 570 очко абажа, гурбадахи һуури эзэлээ.

Хүндэ атлетикээр дэлхэйн чемпион нэгэтэ бэшэ болоһон, рекордсмен Владимир Стогов (Москва) спартакиадын түрүүшын чемпион болобо. Аха үеын штангистнуудай нэгэн, дэлхэйн экс-чемпион Бакир Фархутдинов хоёрдохи һуури эзэлээ. Казахстанай командын спортсмен Степан Ульянов гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ стадионой спортивна ехэ аренын трибунанудта харагшад тон олон һуудаг байна. Тэндэ хүнгэн атлетикээр мүрысөөнүүд болоно. США-гэй командатай Филадельфидэ мүрысэхэдөө шүүһэн советскэ алдаршаһан спортсменүүдые тэндэ ороһон хүн бүхэн харахые хүсэнэ.

Спортивна алхалалгын мастернуудай мүрысөөн августын 10-да болоо. Тэдэнэр хорин километрын газарта мүрысэһэн байна. Олимпийскэ чемпион Леонид Спирин, дэлхэйн рекордсменүүд Григорий Панечкин (Таджикистан), Владимир Голубничий (Украина), Анатолий Ведяков (Москва), энэ жэлэй сезондо эрхим үрэ дүн харуулһан Михаил Лавров (РСФСР) тус мүрысөөндэ хабаадаа.

1 час 27 минута 53,4 секунда соо энэ зайе дабаһан Лавров нэгэдэхи һуури эзэлээ. Чемпионһоо 9 секундаар гээгдэһэн Ведяков хоёрдохи һуури, 1 час 28 минута 9 секунда соо 20 километртэ ябаһан Панечкин гурбадахи һуури эзэлһэн байна. 1 час 28 минута, 57,4 секунда соо ябажа ерэһэн Голубничий, 1 час 29 минута 38,2 секунда соо ябажа ерэһэн Леонид Спирин гэгшэд удаадахи хоёр һууринуудые эзэлээ.

СССР-эй арадуудай 1956 ондо болоһон түрүүшын спартакиадаһаа мүнөөнэй спартакиада юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, тэрээндэ Москвагай, Ленинградай, союзна республикануудай суглуулагдамал командануудһаа гадна, предприятинуудай болон эмхи зургаануудай команданууд хабаадалсана. Эдэ команданууд табан ондоо янзын спортоор—тамаралгаар, гимнастикаар, хүнгэн атлетикээр, велосипеднэ спортоор, хүндэ атлетикээр мүрысэхэ юм.

Спортдо хүниие олоор хабаадуулдаг, физкультурнигуудайнь шадабари горьтойгоор дээшэлһэн физкультурна коллективүүд спартакиадада хабаадалсаха болоһон байгаа. 674 спортсменһээ бүридэһэн 78 команда спартакиадада хабаадалсаха эрхэ олоһон байна. Тэдэнэй дунда спортын 122 мастер, 388 нэгэдэхи разрядай спортсменүүд бии.

Хүнгэн атлетикээр мүрысэхэ бологшодой дунда Москвагай болон Горькиин автозаводуудай, Ташкентын бүд нэхэлгын комбинадай, Брестын түмэр замай узелай, Тбилисиин электровозно депогой, Вильнюсэй гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй, Кишинёвой гуталай фабрикын болон бусадай команданууд бии.

Спортын ордон соо гимнастнуудай мүрысөөн эхилээ. Уялгата ёһоной программын дүүргэгдээд байхада, эхэнэрнүүдэй дундаһаа «Фили» гэжэ спортивна клубай (Москва) команда нэгэдэхи һуури, Харьковска тракторна заводой гимнаст басагад хоёрдохи һуури, Воронежой радиодеталь бүтээдэг заводойхид гурбадахи һуури эзэлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые угтуулан

Хүдөө ажахымнай иимэ алхамаар дабшаха

Гектар бүхэндэ—хоёр хонин

Малай тоо толгой түргэнөөр олошоруулха, тиигэжэ ойрын сагта адаа хоолой зүйл элбэг дэлбэг болгохо зорилго партиин XXI съезд табиhан байна. Энээниие бэелүүлхын тулада хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шармайн оролдоно. Энээнтэй дашарамдуулан ажахы бүхэн, хүн бүхэн долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ юу хэжэ шадаха байhанаа хаража үзэхэ зэргэтэй.

Энээнтэй хамта манай колхозой гэшүүд өөhэдынгөө эрхэ байдалые хаража үзөөд, хонин hүрэгөө түргэнөөр үсхэбэрилхэ хүсэлэнтэй. Тиигээд hаа, гүрэндэ арадай хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулха шадаха байнабди. Энэ долоон жэл соо колхознойнай тоо гурбаhаа үлүү дахин үдэхөөр хараалагданхай гэхэ гү, али гектар бүриин 2 хонитой болохобди. Энэ хайшан гэжэ туйлагдахаб?

Мүнөө жэлдэ 7200 хонитойбди. Эдээнэй гурба мянганиинь гэхэ гү, али 42 процентнь эхэ хонид юм. Иимэ байхадаа hүрэгэй хүбөөр бүридхэдэн болоно. Эды-шээн эхэ малтай байхада, хонидой тоо толгойе түргэнөөр олошоруулха, мүн энээнтэй хамта мяха абаха асуудал зэргэ шиидхэгдэхэ болоно бэшүү. Саашанаа жэлнүүдтэ хонидой тоогой олошоротой хамта эхэ хонид үдэлсэхэ, hүрэг соогоо 42—45 процент хараатай байха юм. 1960 онhоо эхилээд хонидоймнай тоо жэл бүри 2-hоо 4 мянга хүрэтэр толгойгоор нэмэжэ, hүүлшын 1965 ондо 7 мянган толгойгоор олошоро. Эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа, томо болгохоор хараалагдана. **Иигэжэ 23400 толгой хонитой гэхэ гү, али гектар бүриин 2 хонитой болохобди.**

Хонидой тоо толгой олошоруулхатай хамта ноохон, мяхан ехээр абтадаг болохо. Хонидой үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри бодомжотойгоор, холын хараатайгаар ябуулагдаха. Энээнэй ашаар хүнгэн промышленностьда hайн шанартай ноохо ехээр үгэдэг болохобди. Хэрбээ мүнөө жэлдэ тушаахан ноохоноймнай хэдыхэн процентнь шэрүүбтэр ноохо байгаа hаа, hаяын жэлнүүдтэ иимэ хонид үгы болохо. 1965 ондо 794 центнер нарин, нарибтар ноохо гүрэндэ тушаахабди. Хонин бүриhөө 4 килограмм ноохон хайшалагдаха.

Мүн энээнтэй хамта хониной мяха ехээр абаха зорилготойбди. Хэрбээ мүнөө жэлдэ 280 центнер мяха абаа hаа, 1965 ондо 2080 центнер хониной мяха абахаар хараалагдана. Хонидоо тарагалуулжа гүрэндэ тушаадагбди. Мүнөө жэлдэ гүрэндэ тушааhан 639 хонидай дунда, дундаhаа дээшэ хүшэтэй байгаа.

Мал ажалай энэ hалбарине түргэнөөр, ашаг ехэтэйгээр хүгжөөхэ ямар арга боломжотойбибди?

Иимэ арга боломжо бидэндэ бии. Нэн түрүүн эдинсэг, нарин ногоотой, хужар марсатай бэлшээрини газартайбди. Улзуйта, Билюта гэхэ зэргын нютагууда колхозой hүрэг бэлшэдэг юм. Хоёрдохёор, хони олоор үсхэбэрилхэ гэз хадаа, тэдэнэ үбhэ тэжээлээр хүсэд хангаха хэрэгтэй. Энэ асуудал хайшан гэжэ шиидхэгдэхэб гэхэдэ, иимэ байна: тарианай талмай үндэhөөрөө хубилагдаха, ондоогоор хэлэхэдэ, мүнөө таридаржа байhан ургамалнуудаа дахин хаража үзөөд, тэжээлэй ургамал ехээр таридаг болохобди. Энээнгүйгөөр үбhэ тэжээлэй асуудал шиидхэгдэхэгүй байна. Жэшээнь, хойто жэлhээ эхилээд, шанисын тариалга 65 процентээр хороогоод, тэжээлэй ургамал ехээр тарихамнай. Хойто жэлдэ 1250 гектарта иимэ ургамал таригдаха. Тиихэдэ люцернэ тухай түсгаар тэмдэглэмээр. Юуб гэхэдэ, манай эндэхи эрхэ байдалда энэ ургамал ехэ удхашанартай. Хонидоо, бэшэшье малаа юунээршье тэнсүүгүй hайн хоол болодог юм. Хонидоо олоор үсхэбэрилхэдэ зориhон юумэн лэ энэ ургамалтай ханилха ёhотой. Энэ жэлhээ эхилээд, люцерна 214 гектарта тарихабди. Саашанхи жэлнүүдтэ ехэ болон болоhоор 1965 ондо 800 гектар болгохобди. Иигэхэдэ үбhэндэ ехэ нэмэри болохо. Энэ ургамалай үрэhэн өөhэдтэмнай бии юм. Мүнөө жэлдэ 30 гектарта тарихамнай жэгтэй hайнаар ургаа (хоёр метр үндэртэй). Эндэhээ адагынь 40—45 центнер үбhэн абтаха, үрэhэндэ эндэhээ абахабди. Мүн эхэ хонин бүриhөө 2 центнер хүртэхөөр силос бэлдэхэбди. Кукуруза энэл харадаа таригдаха. Тиихэдээ онhон аргынь олохо, ургасынь дашшалуулха хэмжээн абтаха. Мүн овёсой таригаа ехэдхэгдэхэ, зелёнкэ таригдаха юм. Иигэжэ мүнөө жэлhээ эхилээд, хонин hүрэгөө, бэшэшье малаа бүдүүн тэжээлээр (үбhэ, солоомоор) хүсэд хангадаг болохомнай. Мүнөө үбhэнэй хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна.

Хони харахын тулада эрхим hайн хүнүүдэе томилонхойбди. Хони харахадаа ехэ дүршэлтэй болоhон хонишод бии. Жэшээнь, Гончик Жаргаков, Пурба Чимитова болон бусад урдаа табигдаhан зорилгые бэелүүлхын түлөө эршэ зоригтойгоор хүдэлжэ байна.

И. Иванов.
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Партийна организацийн зүгhөө эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри олонинтын дунда тодорхойгоор ябуулhанай ашаар Кударын аймагай колхозууд ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлана. Мүнөө үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Таряа хуряалгын жэгдэрэн эхилтэр аймагай колхозууд үбhэ хуряалгын хүдэлмэри гол түлэб дүүргэхэ юм. Ниитынгээ малда жэл хахад, хоёр жэл соо хүрэхэ хэмжээтэй силос дарахаар зоринхой. Аймагай олон колхозууд мүнөө үнеэн бүхэндөө 7—8 тонно силос дараад байна. «Дружба» колхоз 6000 тонно силос дараа. Энэнь үнеэн бүридэ 8 тонно хүртэнэ. Хамта дээрээ 15,5 мянган тонно силос дараха юм.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд адууhа малдаа үбhэ тэжээл ехээр бэлдэhэнэй ашаар мал ажалhаа абадаг продукци — мяха, hү болон бусад зүйлые гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэжэ, партиин ЦК-гэй Пленумые угтахань. Саашадаашье мяха, hү, ноохо, үндэгэ болон бусад зүйлнүүдые ехээр абадаг болохоор шиидэнхэй. Аймагай колхозууд гектар бүриин 2 хонитой болохо хараатайгаар хонин hүрэгөө үсхэбэрилнэ. Тиихын тула тэжээлэй ургамал, илангаяа олон жэлэй ногоо—люцернэ ехээр таридаг болохо.

Аймагай партийна, советскэ органууд колхознигуудта, механизаторнуудта үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал байгуулхын тулада ехээр оролдоно. Гансахан энэ жэлдэ аймагай колхозуудаар 4 культбаза шэнээр баригдаа, тэдэнэй хоёрынь механизаторнуудта зорюулагданхай.

Колхозуудай полинууд дээрэ баян ургаса эдеэшэжэ байна. Энээниие гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула механизаторнууд бэеэ зэhэнхэй. Энэ жэлэй таряа хуряалгада бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлхэ түрүү арга хэрэглэгдэхэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан аймагай ажалшадай барихаяа байhан бэлэг тухай манай газетын мүнөөдэрэй энэ хуудаhанда хэлэгдэнэ.

Хонин бүриhөө хурьга абахабди

Арба гаран жэлдэ хонишоноор хүдэлжэ байдагби. Энэ үе соо би ажалайнгаа оньhо олоо, дүршэлтэй болоо гээшэб. Хони үсхэбэрилхэ аргатай танилсааб.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонинhоо 130 хурьган абтаа. Энэ жэлдэ 100 эхэ хонинhоо 100 хурьган абтаhан байна. Хонин hүрэгые түргэнөөр үсхэбэрилхэ зорилгын табигдаад байхада, жэл бүри хонин бүриhөө хурьга абаад, хоролтогүйгөөр томо болгохо ёhотойбди. Тиихэдээ хонидоо гол түлэб январь, февраль hаранuудта түрүүлээд, хурьгадые тэрэ жэлэйнгээ ноябрь, декабрь hарада 40—45 килограммhаа бага бэшэ шэгнүүртэй байхаар томо болгохо зорилготойбди.

Манай бригадада 530 толгой нарибтар ноохотой хонид даалгагданхай. Долоон жэлэй эсэс болотор бүхы hүрэгөө нарин ноохотой үүлтэрэй болгохобди. Энэ үе соо 3360 хурьга абаха, 135 центнер ноохо, 1464 центнер мяха абаха түсэбтэйбди. Хонин бүриhөө 4,5—5 килограмм ноохо хайшалхабди.

Мүнөө бидэнэр хонидоо hайнаар хүшэ абхуулжа байнабди. Мүн хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдана. Энэ намартаа бэлшээри hайнаар эмхидхэжэ, хонидоо hайса тарагалуулхабди. Түл абаха үедэмнай колхозой правлени hайн байра байдал түхеэрэлсэжэ үгэхэ аабза гэжэ найдагдана.

Колхознай долоон жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргэхэ байха, тэрээндэнь манайшье бригадын хубита оролсохо ёhотой.

С. Василеева,
Ждановай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадын хонишодой бригадын бригадир.

Абаhан уялгаа дүүргэхэбди

Манай колхозой гэшүүд партиин ЦК-гэй намар болохо Пленумые ажалай бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Партиин XXI съездын шиидхэбэриие хүтэлбэри болгон, долоон жэлэй түрүүшын 1959 оной турша соо иимэ уялга абаhан байгаа: **3000 центнер мяха, 6600 центнер hү, 95 мянган үндэгэ, 222 центнер ноохо абаха.**

Алтай нютагай колхознигууд энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Байгша оной августын 1-нэй мэдээгээр hү hааха түсэбөө 50 процент дүүргээ. Гансахан июнь, июль hаранууд соо 1500 центнер hү колхознай абаа. Энээнэй ашаар гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө 66,3 процент дүүргээбди гэхэ гү, али 2100 центнер hүн тушаагдаа. Түсэбнай 3100 центнер юм. Солото ажалаараа олондо магтуулжа, нютагтаа суурхажа ябадаг hаалишад манайда олон. Жэшээнь, Дыжит Эрдынеева үнеэн бүриhөө 1672 литр, тиихэдэ даажа абаhан бүхы үнеэдhээ 18400 литр hү hаагаа. Сагаан эдеэ дэлгэрүүлжэ ябадаг hаалишад Б. Д. Очирова, Н. Х. Рампилова, В. С. Батомункуева, В. Н. Баинова, О. Банзарова, Н. Р. Цынгунова гэгшэд үнеэн бүриhөө мянга гаран литр hү hаагаад байна.

Урда жэлнүүдтэ орходоо мүнөө жэл манай колхознигууд мяха ехээр абахын тула мал тарагалуулха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадабарла зорюулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз 1796 центнер мяха абаа hэн. Мүнөө жэлдэ энээнhээ 1200 центнерээр ехые абахаар хараална. Энэмнай нёдондо жэлэйхиhээ 67,1 процентээр ехэ болоно. Жэлэй түрүүшын хахадта 335 центнер мяха абаха түсэбтэй байhан аад, 455 центнерые абаабди. Энэмнай үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хоёр дахин ехэ. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 110 процент дүүргээбди.

Мяха абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэхын тула колхознай хэдэ хэдэн ехэ хэмжээнүүдые хараалаа. Мүнөө олон мал бэлшээн тарагалуулагдана. 300 гаран эбэртэ бодо мал, 3000 гаран хонидые бэлшээридэ адуулжа тарагалуулнабди. Үхэршэн Пурба Раднаева 85 толгой үхэр адуулдаг. Тэдэнээ hайнаар тарагалуулжа байна. Сүүдхэдээ дунда зэргээр малай толгой бүринь 600—700 граммаар нэмэнэ. Мүн хонишод Г. Н. Дашипылов, Пурба Аюшеев, Дарима Цыбикжапова гэгшэд хонидоо тобир тарагаалнаар харууhална.

Үнгэрэгшэ үбэл эбэртэ бодо малые тарагалуулха арга хэрэглэhэн бай... Январь hарада 50 толгой бодо м... рэндэ тушаагдаа hэн. Толгой бү... 400 килограмм болгоод, гүрэндэ ... далдаха түсэбтэй байhан аад, ... килограмм болоторнь шахаад туш... hан байгаа. Тарган мал гүрэндэ ху... hанай ашаар колхоз 51728 түхэриг... hөө гадуур абаа. Малшад Д. Б. Ла... П. Л. Раднаев хоёр мал энэ үбэлэ... хаhан байгаа. Тиихэ зуураа сүүдхэ... гой бүриин шэгнүүрые 700—900 гр... нэмээгээ. Иигэжэ мал шахаад, ... тушаахадань колхоздо олзотой юм. ... үбэл мүн лэ энэ арга хэрэглэн, эбэр... мал шахан тарагалуулхаар хараална.

Мүнөө жэлдэ үндэгэ абаха жэл... түсэб 81,6 процент, гүрэндэ худалд... сэбөө 127 процент дүүргэбэбди. Ш... шад Ц. Д. Пайданова, Дыжид Баинова... шэд даалhан хэрэгтээ хананхай... хандаhанайнгаа түлөө энэ жэлэй 7 h... тахяа бүриhөө 65 үндэгэ абаа юм.

Гүрэндэ ноохо худалдаха даабаряа дүүргээбди. Мүнөө жэлдэ хониной ноо... шанарай hайн болоhые тэмдэглэмээр... бэр утаhанай гараса 50 процент б... байна. Мүн хайшалhан бүхы ноо... мнай 90 процентнь нарин, нарибтар... hон байгаа. Саашадаа манай колхо... нидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, ... гэжэ долоон жэлэй эсэс багта газар... тар бүридэ 2 хонитой болохо зорил... бди.

Тиихын тулада үбhэ тэжээл ехээр ... дэдэг болохоор хараалагдана. Мүнөө ... үбhэнэй хүдэлмэри үргэн далайсата... ябуулагдажа байна. hүүлшын мал... хүдэлмэриин 12 үдэр соо 8000 гаран ... нер үбhэн бэлдэгдээ, 2400 тонно сил... рагдаа. Үбhэ тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэ... гэлжэлhөөр. Энэ hарын 15 болотор ... hэ hүрилхэ даабаряа дүүргэхэ хүсэл... бди. Саашадаа 4 звено үбhэ бэлдэхэ ... мэри үргэлжэлүүлхэ юм.

Манай колхозой партийна органи... правлени олонинтэ колхознигуудай ... эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ... дорхойгоор ябуулдаг. Юрэнхыгөөр ху... ниие уряад ябадаг бэшэ, социалисти... мүрысөө бодотоор эмхидхээд, ходо ш... жа байдаг юм. Үбhэшэдэй мүрысөөнэй ... үдэр бүри гаргагдадаг. Таряа хурья... мүн иимэрхүүгээр мүрысөө эмхидхэ... Намартаа болохоёо байгаа партиин Ц... Пленумые юугээр угтахаяа байнат гэж... бүхэндэ сэхэ хандадаг байнабди.

Партиин ЦК-гэй Пленумые манай ... хознигууд бэлэг сэлэгтэйгээр угтахы... лөө яhала оролдолго гаргана. Жэш... гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ тү... ноябриин 7-до, мяха — Пленумэй н... тэр дүүргэхэ хүсэлэнтэй.

Б. Гомбо...
Ждановай нэрэмжэтэ колхо...
партийна организацийн секре...

Республикын суута кукурузашан Н... лай Иннокентьевич Дамшилов мүнөө ... дэ хоёр хүбүүдтэеэ хамта 110 гект... кукуруза тарижа ургуулаа. Энээ... ургаса hайн. **Зураг дээрэ:** Н. И. Дам... Иннокентий хүбүүнтэеэ кукурузаяа ... жа байна.

А. Истоминой ф...

Сүүдхэдээ килограммаар нэмээжэ болохо

П. К. ЛОМОНОСОВ, „Дружба" колхозой үхэршэн

Мяха ехээр абаха зорилго табигдаад байна. Энээниие бэелүүлхэ зонууд бидэнэр, малшад болонобди. Мал тарагалуулха гээшэ өөрын онол аргатай юм. Олон жэлдэ мал ажалда хүдэлжэ ябахадаа зарим тэды дүршэлтэй болоhон байнабди.

Гүүртэдээ 3 хүн хүдэлнэбди. Малые бэлшээн тарагалуулха гээ хадаа нэн түрүүн бэлшээрээ hайса мэдэхэ ёhотой юм. Бэлшээриингээ газарта ургадаг ногооной шанар, уhанай холо дүтые нэн түрүүн хаража үзэhэн байгаабди. Малаа холо садхалан ябуулхые оролдохо хэрэгтэй. Зундаа үглөөнэй 4 часhаа бэлшээридэ гаргажа, hэрюундэ эдеэлүүлхэдэ hайн байдаг. Мал садахадаа дүтын уhалууриhаа уhалагдадаг. Иигэжэ нэгэ участогай ногоое дууhан эдюулээд, нүгөөдэдэнь абаашадаг гуримтайбди.

Үдэрэй халуунда малнай hүүдэртэ тиирүүлэгдээд, халуунай буурахада бэлшээгдэжэ, орой болотор адуулганда ябадаг. Малаа тарагалуулжа байхадаа холо намнажа болохогүй. Тиимэhээ бидэнэр оройтоhон лэ газартаа хонодог болонхойбди.

Малаа иигэжэ харууhалаад, үнгэрэгшэ зун, энэ жэлдэшье үхэрэй шэгнүүрые сүүдхэ бүри килограммhаа үлүүгээр нэмээнэбди. Саашадаа үшөө hайнаар хүдэлхэ хүсэлэнтэйбди.

Партийна организацийн хэрэг бодото ажалаар шалгагдадаг

Н. ФЕДОРОВ, КПСС-эй Кударын райкомой секретарь

Хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ асуудалаар партиин ЦК-гэй Пленумые намар тээшэ зарлаха тухай мэдээсэл толилогдоо. Тиимэhээ хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абадаг болохо, тэрэнэй өөрынь үные химдаруулха зорилго районой партийна организацийн гол анхаралда байна. Бүхы совет арадтаяа хамта манай аймагай ажалшад энэ мэдээсэлые hайшаан угтаба. Манай колхознигууд энэ Пленумые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха хүсэлэнтэй ажаллажа байна.

Аймагай ажалшад бүри энэ жэлдэ мяха хоёр дахин ехээр абаха, 6 миллион килограмм hү hааха, ноохо 1,4 дахин ехээр абаха уялга абанхай.

Партиин ЦК-гэй сентябрьда болоhон Пленумhээ хойшонхи жэлнүүдтэ манай колхознигуудай туйлаhан амжалта дээрэhээ харахада, аймагай хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхэ бодото арга боломжо бии гэжэ гэршэлнэ. Илангаяа хонин hүрэгые түргэнөөр үсхэбэрилхэ аргатайбди. Жэшээнь, «Путь к коммунизму» колхозые абаад үзэебди. Энэ үе соо тус колхоз хонидой тоо толгойе 3,5 дахин олошоруулжа, ноохо 5 дахин ехээр хайшалhан байна. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хони үсхэбэрилгөөр hайн үрэ дүнгүүдтэй. Габэшье бүхы аймаг соо абаад харахада, хони үсхэбэрилгэ удаанаар хүгжөөгдэнэ, бии байhан арга боломжо хүсэд хэрэглэгдэнэгүй.

Ушар иимэhээ партийна организацинууд, колхознигууд хони үсхэбэрилгэдэ анхаралаа ехээр табина. Энэ асуудал партиин райкомой пленум дээрэ, партийна суглаанууд дээгүүр үргэнөөр хэлсэгдээ. Хонин hүрэгые түргэнөөр үсхэбэрилхэ тухай коммунистнууд олон дурадхал оруулаа. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз долоон жэлэй турша соо эдлүүриин газарай гектар бүхэндэ хоёр хонитой болохо гэжэ шиидэбэ. Мүн «Путь к коммунизму» колхоз хони үсхэбэрилгөөр ехэ хэмжээ-ябуулга хараалаа; Долоон жэл соо энэ колхоз хонидой тоо 4 дахин гэхэ гү, али жэл бүри 40 процентээр олошоруулха юм. Хонин hүрэгөө түргэнөөр олошоруулхатай хамта колхозууд тэжээлэй ургамалнуудые, илангаяа олон жэлэй ногоо ехээр тариха, бэлшээриин hайн газартай болохо байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз бүри мүнөө жэлдэ өөрынгөө үрэhөөр 200 гаран гектарта люцернэ тариха. Аймагай колхозууд долоон жэлэй турша соо гектар бүхэндэ хоёр хонитой болохо юм. Хонидой тоо хайшан гэжэ иимээр олошоруулхаб гэхэдэ, хонидоо hубайруулангүй, жэл бүхэндэ эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа томо болгохо, хоёр жэл соо гурба түрүүлхэ, түлгэнүүдые түрүүлхэ гэхэ мэтын арга хэрэглэгдэхэ.

Ехэнхидээ хонидые үбэл хурьгалуулхаар хараалагдана. Январь, февралиин түрүүшын хахад соо хурьгалуулагдахаа юм. Эртэ гараhан хурьгад тобир шэрхеэр томожодог, тэдээнhээ 2,5 килограмм ноохон хайшалагдадаг тулада аша туhатай. **Долоон жэлэй эсэстэ олон жэлэй ногооной тарилга 6 мянган гектар болгогдохо.** Бүхы тарилгын 60 процентнь тэжээлэй ургамал болохо байна. Уhанай үгы дээрэhээ хэрэглэгдэдэггүй байhан 3 мянга шахуу гектар бэлшээриин газарые колхозууд hүүлэй жэлнүүдтэ эдлэдэг болоо. Шэнэ отарануудай байдаг газарта худагууд малтагдаха.

Манай партийна эхин организацинууд хонидо хүдэлхэ хүнүүдые халуун анхаралаар хүреэлнэ. Валентина Гагановагай жэшээгээр Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо коммунист Бадмаев, «Дружба» колхоздо Доржиев гэгшэд гээгдэнги отарануудта хүдэлхөөр ошоо. Эдэнэр даажа абаhан отарануудаа түрүү зэргэдэ оруулха уялга абаба. Мүн «Путь к коммунизму» колхозой эрхим хонишод Н. А. Агафонов, Исай Колодин, Пурбо Гумылов гэгшэд гээгдэжэ ябаhан отарануудта ошоод хүдэлжэ байна. Николай Михайлович Агафоновой бригадын даажа абаhан эхэ хонидhоо үсөөн хурьгад абтаhан байгаа. Мүнөө энэ хонишон 100 эхэ хонин бүриhөө 120 хурьга абаха, долоон жэл соо хонидоо 10 дахин хурьгалуулжа 6 мянган хурьга абаха, хони үсхэбэрилгые ашаг олзо ехэтэй болгохо гэжэ шиидэбэ. Аймагай бэшэншье колхозууд хони үсхэбэрилгөөр тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. Иигэжэ хони үсхэбэрилхэдөө аймагнай 5 дахин ехэ ноохо абаха, жэлдээ 20 мянга шахуу центнер хониной мяха абаха, гансахан ноохонhоо 24 миллион түхэригэй олзо оруулха юм.

Партиин ЦК-гэй Пленумые угтуулан партийна организацинууд абаhан уялгаяа болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7-до, мяха худалдаха түсэбөө партиин ЦК-гэй Пленумэй нээгдэтэр дүүргэхэ юм. Манай колхозууд нёдондо жэлэйхидэ орходоо мүнөө 1,5 дахин ехэ мяха абаад байна. Мүн ноохон ехээр абтаа. Гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө сентябрь соо дүүргэхэбди.

КПСС-эй ЦК-гэй июнь hарада болоhон Пленумhээ хойшо хүдөө ажахые, тэрэ тоодо мал ажалай хүндэ хүдэлмэриие бүхы дээрэнь оньhожоруулха асуудалые шэнээр шиидхэхэ болоод байнабди.

Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжаруулха шухала. Партийна бүхы организацинууд ажал хэрэгээ hайса мэдэжэ, доторойнгоо арга боломжые элирүүлэн хүдэлөө гээшэ hаа, энэ шухала зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаха байна.

Урдаа табигдаhан шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ экономическа, научна конференцинүүд ехэ туhа хүргэдэг, олониитые элсүүлдэг байна. Иимэ конференцинүүд манай аймагай колхозуудта экономикын элдэб асуудалаар үнгэргэгдэжэ байдаг болонхой.

Ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ партийна организацинууд олониитын эдэбхи үүсхэл бадаруулха хэмжээ абажа байдаг. Колхозуудта ажалай эмхидхэл, түлөбэри hайжаруулха, бии байhан арга боломжые зүбөөр хэрэглэхэ тухай зарим тэды хэмжээнүүд абтаhан байха юм. Мүнөө аймагай бүхы колхозууд мүнгэн түлөбэридэ оронхой. Гадна үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ звенонуудые эмхидхэдэг болоhон байна. Энээнэй ашаар тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг болоо. Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүшынхеэ иимэ арга хэрэглэжэ эхилhэн юм. Мүнөө гурбадахи жэлээ үбhэнэй хүдэлмэридэ энэ арга хэрэглэгдэнэ. Хэрбээ түрүүшын жэлдэ энэ колхоздо үбhэ хуряалга 14 үдэр соо үргэлжэлөө hаа, мүнөө жэлдэ 10 үдэр соо энэ хүдэлмэри дүүргэгдээд, бүхы hүринүүд хоройлогдоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ 2—3 колхоз тэжээл бэлэдхэлгэдэ ажалай эмхидхэлгын иимэ арга хэрэглэдэг байгаа hаа, мүнөө жэлдэ аймагай бүхы колхозууд иимэ арга хэрэглэдэг болоhон байна. Энээнэй ашаар тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри түргэнөөр ябуулагдана.

«Путь к коммунизму» колхозой гэшүүдэй үүсхэлээр 1,5—2 жэл соо хүрэхөөр шэмэтэ тэжээл бэлдэхын түлөө мүрысөөн аймаг дотор дэлгэрэнхэй. Мүнөө аймагай колхозууд 20 мянга шахуу тонно силос дараа. Энэнь нёдондо энэ үеынхидэ орходоо хоёр дахин ехэ гэхэ гү, али үнеэн бүхэндэ 6 тонно силос дарагдаад байна. Силосые түргэнөөр, гаргаша багатайгаар дарахын тулада түрүү колхозуудай жэшээгээр мүнөө жэлдэ тэгшэ газар дээрэ силос дараха арга хэрэглэнэбди. Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозойхид энэ хэрэгтэ үүсхэл гаргаа юм. Партиин райком семинар үнгэргэжэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые энэ шэнэ аргатай танилсуулаа.

Кукурузын ургасаар силос дараад байхадаа, 70 мянга шахуу тонно си... болохо гэхэ гү, али үнеэн бүхэндэ ... тонно силостэй болохо байнабди. Па... на организацинууд ургаса хурья... жэгдэрэн эхилтэр тэжээл бэлэдхэлгы... дэлмэри гол түлэб дүүргэхэ хэмжэ... дые абана.

Ургаса хуряалгын халуун үе ... Ургууhан таряагаа гээлтэ хоролто... гөөр хуряажа абахын тула амяарла... ряаха арга хэрэглэхэдэ hайн гэжэ ... жэлнүүдэй дүй дүршэл харууба. ... рэгшэ жэлдэ аймагай колхозуудай ... hото ургамалнуудай 80 гаран проце... иимэ аргаар хуряагдаhан байгаа. Э... нэй ашаар хуряалгын хүдэлмэри 7 ... хоногоор урид эхилжэ, 10—15 хоно... ургаса хуряалгын болзор хороогд... байна. Иимэ аргаар хуряаhанай ашаа... мянган гаран центнер тариан нэмэжэ... таhан, гаргашань хороогдоhон байха... Таряа сэбэрлэлгэ, хатаалгада 12 мя... ажалта үдэр алмагдаа hэн. Куйбыш... нэрэмжэтэ колхоздо ургаса хуря... илангаяа эмхитэйгээр үнгэргэгдөө б... Мүн энэшье жэлдэ тус колхозой пра... ни, партийна организаци ургаса ху... гые оньhожоруулха хэмжээ-ябу... гануудые хараалба. Энэ колхозой м... низаторнууд хуряалгые түрүү аргаар ... бүлэг бүлэгөөрөө (групповой) хур... үүсхэл гаргаба. Энээнэй ашаар маш... техникэеэ бүтээсэтэйгээр ашаглажа, т... хадалгые 4, комбайнаар суглуулан со... хүдэлмэри 6 үдэр соо дүүргэхэ юм.

Партийна организацинууд, пар... райкомой олониитын энэ үүсхэлые ... жэхэ, түрүү дүршэлые дэлгэрүүлхэ, ... ханизаторнуудай, бүхы колхозниг... мүрысөө эмхидхэхэ юм.

Аймагай партийна организаци ... ажахые хүтэлбэрилхэ арга методоо ... hайжаруулхын тулада оролдоно. К... зуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгш... хүмүүжүүлхэ, эмхидхэлэй болон по... ческэ хүдэлмэри улам hайжару... түлөө тэмсэнэ.

Аймагай колхозууд гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө ноябриин 7-до, партиин ЦК-гэй Пленумэй нээгдэтэр мяха худалдаха түсэбөө дүүргэхэ уялгатай.

Гектар бүхэндэ 2 хонитой болохоор хонин hүрэгөө үсхэбэрилхэ хэмжээ-ябуулга хараалаад, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилээ.

Ургаса хуряалгые 10—11 үдэр соо дүүргээд, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө сентябрь соо дүүргэхэ уялга абанхай.

Аймагай колхозууд энэ жэлдэ 1,5—2 жэл соо хүрэхөөр гэхэ гү, али үнеэн бүхэндэ 20 тонно силос дараха юм.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр харуулха

КПСС-эй XXI съездын баталан абаһан асари ехэ долоон жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн республикын алишье аймаг, колхозуудаар үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажалшадай мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр харуулхаһаа гадна, эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ гээшэ хэблэлэй, энэ түрүүндэ аймагай газетэнүүдэй шухала уялга болоно. Энэ уялгаяа «Сталинец» газетэ (КПСС-эй Яруунын айкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган) ямаралэй үедэ хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэжэ хаража үзэе.

Июнь—июль һарануудта, илангаяа 300 жэлэй түүхэтэ ойн баярта зорюулдхэлэй үедэ тус газетын хуудануудта социалистическэ мүрысөөн тухай, социалистическэ уялгануудай дүүргэлтэ тухай олохон статьянууд толилогдоһон байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь А. Дымчиков, агроном Д. Цыбикдоржиев гэгшэдэй июниин 3-да хэблэгдэһэн статья соо хабарай барилгын дүнгүүд гаргагдажа, энэ шухала хүдэлмэри дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй хайшан гэжэ эмхидхэгдэһэн тухай тодорхойгоор бэшэгдэнэ.

«Мүрысөөнэй дүн табан хоногтоо согсологдожо, бригадануудай үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ байгаа. Саг бүридөө мүрысөөнэй бюллетень, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан», «молни», элдэб плакат, зурагууд гаргагдажа, мүрысөөндэ илагшадта Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулагдажа байгаа. Тэрээнһээ гадна түрүү тракторна агрегадуудта Улаан тугханууд мүнгэн шантайгаар үгтэдэг,—гэжэ статьягай авторнууд бэшэнэ.

«Дружба», «Рассвет» колхозуудай 1959 ондо абаһан социалистическэ уялганууд толилогдоо. «**Мүрысөөндэ түрүүлһэн һаалишан**» гэжэ түрүү бэшэг (июниин 7-ной номерто), «**380 эхэ хониһоо 440 хурьһа абтаа**» гэһэн «Дружба» колхозой хонишон Цыбикдоржи Цыжиповэй (июниин 3-най номерто), «**Үбһэшэдэй бригада, звенонуудай дунда мүрысөө хайшан гэжэ эмхидхэнэбибди**» гэжэ гаршагтай «Коминтерн» колхозой партийна организациин секретарь И. Тарнуевай (июлиин 26-най номерто) статьянуудые тэмдэглэмээр. Тиихэдэ газетэдэ «**Хүндэлэлэй самбар**» эмхидхэгдэһэн байна.

Гэхэтэй хамта долоон жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ажалшадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй ябасые, энэ мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ тушаа партийна организацинуудай ябуулжа байһан хүдэлмэриие, тэдэнэй дүй дүршэлые «Сталинец» газетэ хүсэдөөр харуулжа шаданагүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

Газетын июниин 5-най номерто «Арадуудай хани барисаанай һайндэрые ажалай амжалтануудаар тэмдэглэе» гэһэн ниитэ гаршаг доро «Дружба», «Коммунизм» колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнарай статьянууд толилогдобо. Статьянуудай авторнууд колхозникуудайнгаа абаһан уялганууд тухай, тэдэнэй ажал хэрэг тухай тодорхойгоор бэшээд, харин мүрысөө эмхидхэхэ тушаа партийна организацинуудайнгаа хүдэлмэри тухай нэгэшье үгэ хэлээгүй.

Мүн июниин 21-дэ толилогдоһон Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь А. Дымчиковэй статья соо партийна эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай, мүрысөө эмхидхэхэ дүй дүршэл тухай нэгэшье юумэн үгы.

Абаһан уялгануудай хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тухай колхозой түрүүлэгшэнэрэй, комплексно бригадын бригадирнуудай, түрүү малшад, механизаторнуудай статьянууд хомор.

Эдэ бүгэдэ дээрэһээ боложо долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагай колхозуудай, совхозой хараалһан түсэбүүдээ хэр зэргээр дүүргэжэ байһые мэдэхэнь бэрхэтэй.

Нүүдэл ларёк үбһэшэдтэ гарана

Ниитынгээ адуу малдаа тэжээл бэлэдхэжэ байһан колхозой гэшүүдые хэрэгтэй эд бараагаар саг соонь хангахын зорилгоор Түнхэнэй аймагай Тоорын сельпогой хүдэлмэрилэгшэд бага бэшэ ажал хэнэ.

Сельпогой хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тус тустаа харюусалгатай уялга абаһан байгаа. Тэрэ уялгань муу бэшээр дүүргэгдэжэ байна. Нүүдэл худалдаа наймаанай ларек даадаг Дулма Жимчитовна Бардуевае үбһэшэдэй бригадануудаар ябахыень үдэр бүри хаража болохо юм. Нүхэр Бардуева үбһэшэдтэ шухала хэрэгтэй сай, мылэ, зуруул, тамхи, гутал хубсаһа гэхэ мэтые абаашахаһаа гадна, ажалда хэрэгтэй элдэб хэрэгсэлнүүдые абаашалаг байна.

К. Димов.

„Дружба" колхоздо

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Ниитын мал ажалай, колхозой гэшүүдэй гэр байрын барилгада хюрөөдэгдэһэн тес, мүн бусад модон материал ехээр хэрэгтэй болодог юм. Энээнииень хараадаа абажа пилорама дээрэ ажалладаг нүхэр Дондоков модо хюрөөдэхэ даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ.

МАГАЗИН БАРИГДАБА

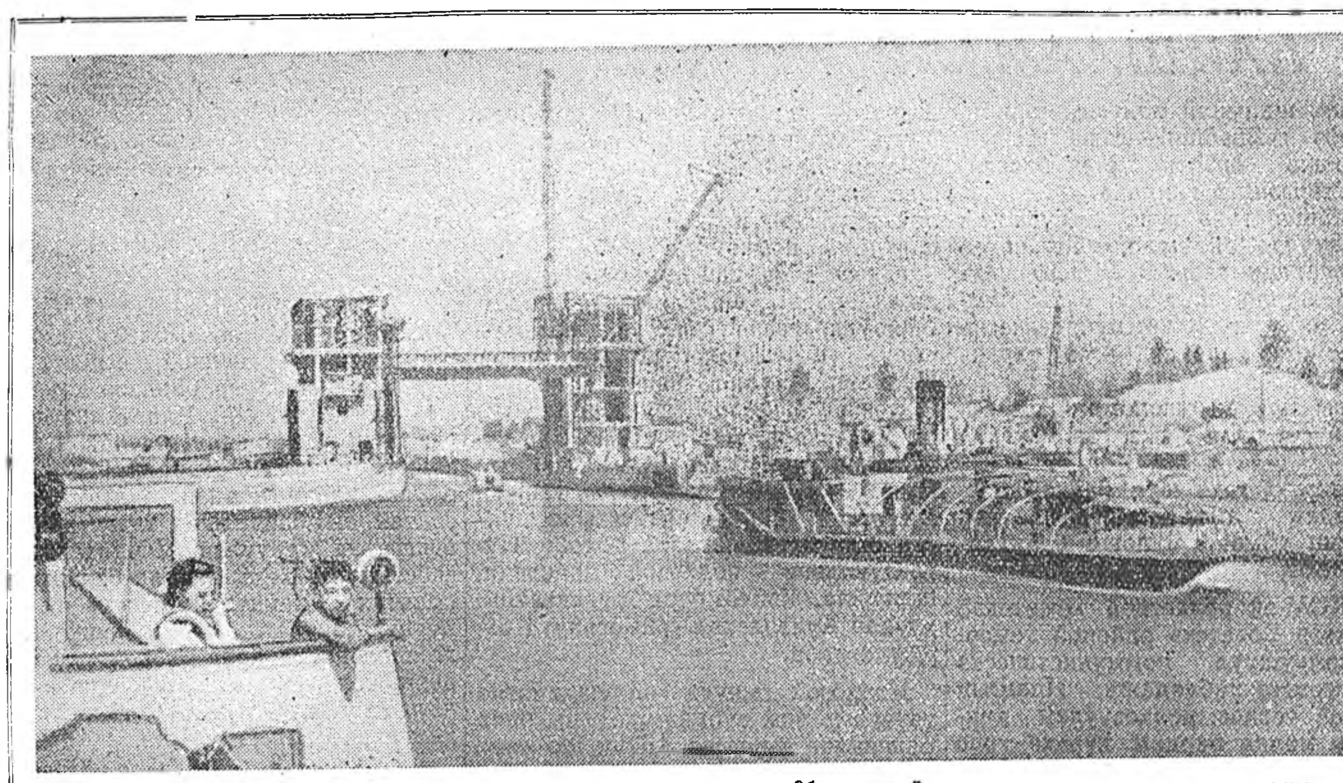
Шара-Азарга тосхондо шэнэ магазин баригдажа тушаагдаба. Тус барилгые колхозой модошо дархашуул богони болзорто дүүргээ.

БИШЫХАН ҺААЛИШАН

Дабаанай һаалиин фермэдэ Жамса Лыгденов һаалишанаар ажалладаг. Нүхэр Лыгденовэй дүү хүбүүниинь—Ламажаб үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 3-дахи класс дүүргээд, зунайнгаа амаралтын үедэ ахадаа ерэһэн байгаа. Бишыхан Ламажаб үхэр малда дуратай, дүйтэйшье юм. Мүнөө Ламажабһаадгүй үнеэ һаадаг болонхой.

Д. Шагдуров.

Закамен.

Новосибирскын гидроэлектростанциин водохранилищи проектээр хараалагдаһанай ёһоор уһаар дүүргэгдэбэ. 200 километр утатай, 25 километр хүрэтэр үргэнтэй Обско далай бии болобо. Водохранилищи соо юһэн миллиард кубическа метр уһан багтадаг. Энэнь хамтадаа 400 мянга шахуу киловатт хүсэтэй станциин долоон агрегадай бултанайнь хүдэлмэри хангажа шадаха юм.

Обь мүрэнэй пароходство шэнэ водохранилищиие хэрэглэдэг болоо. Шэнэ далай соогуур хүн зониие шэрэдэг, мүн ашаанай суднанууд ябадаг болоо. **Зураг дээрэ:** Новосибирскын ГЭС-эй гурбан камертай шлюзэй үүдэн Обско далай тээһээ харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

НҮХЭД МАЛШАД! Зунай баян бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлэе!

ЭЛДИН ТАЛЫН ЭЛБЭГ НОГООНДО...

Дэрэстэйн эхиндэ, Эхирит болон Хүндын Аман гэжэ газарта «Коммунизм» колхозой олон тоото гунан, дүнэн үхэрнүүд, мүн эрье, түлгэ хонидшье шэмэтэ һайхан ногоондо бэлшэжэ, өөхэ мяха, арьбан гадагаа нэмээнэ. Эндэ артелиин бэлшээн таргалуулагдаха һубай малай гүүртэ, отаранууд байрланхай.

Хүндын аман гэжэ газарта байратай үнинэй үхэршэн Цыретор Одуевай гүүртынхид хүхэ ногооной үедэ малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ бүридэ 1 килограммһаа бага бэшээр нэмээхын түлөө тэмсэжэ, июль һарада һайн амжалта туйлаа. Энэ гүүртын 105 толгой гунан, дүнэн үхэр июль һарада сүүдхэдээ тус бүридөө шэгнүүрээ килограммаар нэмээбэ. Гүүртын мал адуулагшад нүхэд Ц. Одуев, Д. Будашкеев гэгшэд һоно батаганаа багатай һэрюун сагые хэрэглэн, түхэреэн сүүдхэ соо малаа һайнаар адуулһанай ашаар иимэ амжалта туйлаа гээшэ.

Хүхэ ногоо хүйтэн уһа хоёрые тааруулжа, үхэр мал һайнаар бэлшээбэл, таргалжа арһандаа багтахаяа болихол,—гээд нүхэр Дагба Будашкеев хүхюунээр хөөрэнэ.

Нүхэр Ц-Д. Гырыловэй даадаг отарада эрье хонидынь баһал тобир тарган. Энэ хонишон үглөөгүүр эртэ бодожо, хонидоо гаргахаяа залхуурдаггүй хүн юм. Үглөөнэй 5 сагһаа хонидоо бэлшээридэнь гаргаад, 2 дахин уһалжа, эдинсэ ногоотой газарта үдэшын харанхы болотор адуулна. Тиимэһээ отарынь 1029 толгой эрье хонид июнь-июль һарануудта тус тустаа 6,5 килограммаар шэгнүүрээ нэмээгээ. Тиигэжэ отарын хонишод хоёр һара дотор 6688 килограмм һайн шанартай мяха бэлшээн таргалуулжа олоһон байна ха юм.

Хонишод нүхэд Б. Дагбаев, Л. Бадмажапов тэрээнһээ дутуугүй һайнаар ажаллана. Дээдэ Дэрэстэйдэ байрладаг Лхамажап Бадмажаповай даадаг түлгэ хонидой отарынхид 990 хонинойнгоо тус бүриинь шэгнүүрые июль һарада 2,5 килограммаар нэмээгээ һэн. Тиихэдэ нүхэр Дагбаевай отарада энэ үе соо хонидынь 2—2 килограммаар шэгнүүрээ дээшэлүүлһэн байна.

Тус колхозой мяханай-товарна фермын түрүү малшад долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха улам ехээр абаха гэһэн даабаряа заатагүй дүүргэхын түлөө оролдоно.

Б. Чагдуров.

Зэдэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой нүхэр Санжиевай даадаг гүүртын һаалишад үнеэдээ үдэр хээрэ һаажа байна.

А. Бадаевай фото.

Сагаан эдеэгээ дэлбэрүүлнэ

Тунгалаг сэбэр уһатай багахан голой эрье зубшажа, тунга үдхэн ногоондо томо дэлэнтэй, тобир тарган һүрэг үнеэд аятай зохидоор атарлан бэлшэнэ. Тэдэнэй саанахана холо бэшэ һайнаар түхеэрһэн малай зунай байра харагдана. Эндэ Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой 3-дахи һаалиин фермэ байрланхай.

Тус фермынхид энэ зунһаа хойшо малайнгаа байрые һайн ногоотой бэлшээридэ дүтэлүүлжэ түхеэрээд, үнеэдээ үдэр һүнигүй адуулдаг болоо һэн. Энээнэй ашаар фермын һаалишад һү һаалгаяа һараһаа һарада улам дээшэлүүлжэ байнхай. Жэшээнь, эндэхид июнь һарада үнеэн бүриһөө 252 литр һү һааһан һаа, июль соо үнеэн бүриһөө 286 литр һаагаа. Тиихэдэ фермын түрүү һаалишан Александра Бурдуковская июнь һарада үнеэн бүриһөө 321 литр, жэлэй эхинһээ хойшо, 7 һара соо, 1300 шахуу литр һаанхай. Мүн һаалишан Прасковья Ларионова июль һарын туршада үнеэн бүриһөө 305 литр, жэлэй үнгэрһэн үе соо 1260 гаран литр һү һаагаад байна. Тиигэжэ тус фермынхид аймагайнгаа һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй айком, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг гурбадахи һараяа бүхөөр барижа ябана.

—Һая болотор энэ фермэ һү һаалгаар бэшэнһээ хододо гээгдэжэ ябаһан юм. Колхозой правлени, партийна организаци залуу мэргэжэлтэ, зоотехник Валентина Крыловада энэ фермые даалгажа үгэһэн байна. Нүхэр Крылова даалгагдаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө эдэбхитэйгээр хандажа фермын гээгдэлэй шалтагааниие элирүүлээд, колхозой правлени, партийна организациин туһаламжаар дутагдалнуудые дары усадхаха хэмжээ абаа һэн,—гэжэ артелиин парторганизациин секретарь нүхэр И. Горбов хөөрэнэ.

Нээрээшье залуу зоотехнигэй эндэ хэһэн хүдэлмэринь ехэ. Нэн түрүүн бэлшээриие гуримшуулжа, тэдэниие үдэр һүнигүй адуулха, хаһа сагтань уһалха гурим тогтоогоо. Бэлшээриин газар хэдэн хуби болгожо, таһалагданхай. Һаянай үнеэдтээ ургамал ногоо сабшажа, тусхай рационоор нэмэлтэ тэжээл эдюулжэ эхилээ. Мүн зоотехническэ заабари наринаар сахижа, үнеэдые зүбөөр һааха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдадаг болонхой. Мал адуулагшадай ажалшье һайнаар эмхидхэгдэнэ. Тэрэшэлэн зоотехник, һаалишад, мал адуулагшад хоорондоо нягта холбоотойгоор ажалладаг. Хаана, ямар газарта, яажа малаа адуулхаб гэжэ бултадаа зүбшэдэг байна.

В. Богданов.

Коммунизмда орохо зам тухай 6-дахи хөөрөөн

Бүгэдөөрөө нэгэн, агуухэ зорилго тээшэ

—Дэлхэйн арадууд коммунизмда яажа орохо юм, тэдэнэр коммунизм тээшэ ами амяараа гү, али хамтаараа дабшаха гү? Тиихэдээ бүгэдөөрөө нэгэ доро гү, али хойно хойноһоо һубарин коммунизмда орохо гү? —гэһэн асуудалаар би үнинэй һонирхонхойб. Теэд энэ асуудалаар элдэб олон һанамжа дууладаг дээрэһээ тэрэниие хүсэд һайнаар ойлгожо шадаадуй байнаб,—гэжэ Иван Михайлович Дарымов хэлэбэ.

—Зай, тиигэбэл энээн тухайтнай хөөрэлдэел даа,—гэбэб. —Онсо ехэ политическэ, теоретическэ удхашанартай асуудал байһан туладаа энэ асуудал хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үмэнэ гурбан удаа табигдаһан байна. XIX зуун жэлэй тэгэндэ нэгэдэхеэ, XX зуун жэлэй эхиндэ хоёрдохёо, тиин мүнөө XX зуун жэлэй тэгэндэ гурбадахяа табигдаба. Энэ асуудалай түрүүшынхеэ табигдахадань, Маркс Энгельс хоёр зохёолнууд соогоо тэрээндэ харюу үгэһэн байгаа. Ганса орон дотор социализм хэзээшье илахагүй гэһэн, бүгэдэндэ мэдээжэ болоһон тобшолол тэдэнэр тиихэдэ хээ бэлэй. Ленин болон большевигүүд реформист, ревизионистнуудтай эршэмтэй шанга тэмсэл хэжэ байха үедөө энэ асуудалда хоёрдохи харюу үгэһэн байна. Түүхын шэнэ эрхэ байдалда марксизмын һургаалые шадамараар хэрэглэн, Ленин болбол Маркс Энгельс хоёрой хэһэн тобшололые эрэлхэг зоригтойгоор хубилгажа, империализмын үедэ социалистическэ революци эхин түрүүн ганса орон дотор илаха аргатай гэһэн тобшолол хээ һэн. Агуухэ Октябриин Социалистическэ революци Ленинэй хэһэн энэ гайхамшаг тобшололой тон зүб байһые эли тодоор гэршэлжэ үгөө бэлэй.

Пролетариадай диктатурын тогтоогдоһоной һүүлээр Советскэ Россида социализм байгуулха түсэб Ленин зохёоһон байна. Баруун гүрэнүүдтэ революциин ойрын сагта болоогүйшье һаань, Россин хүдэлмэришэн анги засагаа гартаа абаад байһан туладаа гээгдэнги Россие түрүү социалистическэ гүрэн болгожо шадаха гэжэ этигэһэн дээрэһээл Ленин тэрэ түсэб зохёоһон байгаа. «Бүрин түгэс социалистическэ общество байгуулха бүхы арга боломжо манда бии» гэжэ Ленин тиихэдэ бэшээ һэн. Манай орон дотор социализм бүрин илаад, һүүлээрнь эсэслэн иланхай.

Дэлхэйн арадуудай, бүхэли оронуудай социализмда, коммунизмда яажа орохо тухай асуудал мүнөө баһа дахин табигдажа, шиидхэгдэхэ ёһотой болоо һэн.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Европа, Азиин хэдэн гүрэнүүд капитализмһаа таһараа. Тэдэнэр социализмын замда ороо. Капиталистическэ оронуудаар хүреэлэгдэн, Советскэ Союзай ори гансаараа байһан саг тиигэжэ дүүрээ бэлэй. Социализм ганса ороной хилые дабан гаража, дэлхэйн системэ болоһон юм.

— Социализмын дэлхэйн нэгэн системэ бии болоо гэнэбди. Теэд энэ системэдэ ородог орон бүхэн үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтын талаар адли бэшэ ха юм. Иимэ эрхэ байдалда орон бүхэн өөрынгөө ябажа байһан замаар лэ коммунизм тээшэ дабшаха юм гү, али социализмын бүхы оронуудай хүгжэлтын хэмжээн адлидхагдажа, тэдэнэр нэгэн зэргэ коммунизмда орохо гү?—гэжэ Иван Михайлович асууба.

—Энэ табигша асуудалтнай ондоо, бүри томо асуудалтай холбоотой. Энэ томо асуудалынь ямар бэ гэхэдэ, социалистическэ оронуудай, марксистка партинуудай хоорондохи харилсаан ямар үндэһөөр тогтоогдохо, хүгжөөгдэхэ ёһотойб гэһэн асуудал болоно. Тэрээндэ хоёр ондоогоор харюусадаг. Нэгэниинь —революционно марксистка харюу юм. Тэрэнь иигэжэ хэлэнэ: социалистическэ оронууд амжалта туйлахын тулада наратай хонгор үедэшье, һалхи шуурганайдашье хододоо нэгэн хамта байха ёһотой. Нүгөө ревизионистска харюунь иигэжэ хэлэнэ: социалистическэ оронууд хоорондохи харилсаагаа, нэгэдэхеэр, эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байлгын ёһоор тогтоохо, хоёрдохёор, империалистическэ болон социалистическэ оронуудай хоорондохи тэмсэлдэ оролсохогүй, бэеэ абаад байха гэһэн ёһоор тогтоохо, гурбадахяар, орон бүхэн коммунизм тээшэ өөрынгөөл, онсо замаар дабшаха ёһотой.

Социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаан тухай айхабтар шухала асуудалаар иимэ тад ондоо хоёр һанамжа, хоёр хараа шугам бии байна. Марксистка хараа шугамынь—интернационализмын үзэл бодолые шууд баримталанги, харин ревизионистска хараа шугамынь удхаараа буржуазчо-националистическэ байна.

—Та хэлэхэдээ, «удхаараа буржуазно-националистическэ» гэнэт. «Удхаараа» гэнгүй, харин «буржуазно-националистическэ хараа шугам» гэжэ сэхэ хэлэхэдэ яаха юм? —гээд Иван Михайлович гэнтэ асууба.

—Тиигэжэшье хэлэбэл болохо байгаал даа, теэд энэ хараа шугам удхаараа буржуазно-националистическэ аад, формоороо буржуазна бэшэ юм. Бүхы ревизионистнууд, тэрэ тоодо югославиинхидшье марксистска, ленинскэ теориие үнэн сэхээр баримталнабди гэжэ ама алдадаг, тангаригладаг байха юм. Хэрбээ тэдэнэй хараа шугамайнь удхаараашье, формоороошье буржуазна байгаа һаань, тэдэнэр ревизионистнууд гэжэ тоологдохоёо болёод, марксизмын элитэ дайсан, буржуазна идеологууд гэжэ харагдаха байгаа бшуу.

—Энэ ревизионистска теори юугээрээ буруууб, хоротойб?

—Тэрэнэй муу муухайнь элитэ. Энэ теори хадаа социалистическэ оронуудые таһа татажа, ганса гансаарнь империалистическэ оронуудта залгюулха, эдюулхэ гэһэн удхатай. Юундэб гэхэдэ, бусад социалистическэ оронууд тэрэнэй эдюулжэ байхадань, миил бэеэ абаад, хажуу тээнь байха болоно бшуу. Гадна энэ теори экономическа талаараа буруу. Ушарынь тэрэ теориин ёһоор, орон бүхэн ажахынгаа бүхы һалбаринуудые тэгшээр хүгжөөхэ ёһотой. Теэд энэ буруу, юундэб гэхэдэ, хүндэ промышленностиин һалбаринуудые бултыень хүгжөөжэ шадахагүй оронууд байха байна бшуу. Заабол бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ гэжэ шармайбал, оронууд айхабтар ехэ хүсэ гаргаха, байгаалиин баялигые аша үрэгүйгөөр, хайша хэрэгээр хэрэглэхэ, хэндэшье хэрэггүй гаргаша ехээр хэхэ болоно.

Социалистическэ оронууд энэ буруу теориие дагадаг бэшэ, харин зайлашагүй жама ёһонуудта түшэглэн, хоорондохи харилсаагаа тон ондоо үндэһөөр байгуулна. Энэ үндэһэниинь ямар бэ гэхэдэ, нягта нэгэдэл, үнэн зүрхэнэй хани барисаан, аха дүүгэй ёһоной харилсан ажаллалга, һайн сэдьхэлэй туһаламжа мүн болоно.

Капитализмһаа социализмда оролго хадаа дэлхэйн бүхы оронуудай зайлашагүй түүхэтэ зам мүн.

—Партиин XXI съездын материалнуудаар цех соогоо политическэ занятинуудые үнгэргэхэдөө, бидэнэр бүхы социалистическэ оронуудай бэе бэеһээ ехээр гээгдэнгүй нэгэн зэргэшүүгээр коммунизмда орохо тухай асуудал тушаа ехээр хөөрэлдэдэгбди. Зариман хэлэхэдээ, хүгжэжэ, урагшаа ехээр дабшаһан СССР болон бусад оронууд саашанхи хүгжэлтээ тогтоожо, бусад оронуудай хүсэжэ ерэтэр хүлеэхэ, амарха ёһотой гэлсэдэг. Нүгөө зариман хэлэхэдээ, үйлэдбэрилгынгөө хүсые ехээр хүгжөөһэн СССР болон бусад зарим социалистическэ оронууд бэшэ оронуудтаа материальна талаар айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой гэдэг. Харин ондоо зариман хэлэхэдээ, социализмын бүхы оронуудай бэе бэеһээ ехээр гээгдэнгүй, нэгэн зэргэшүүгээр коммунизмда орохо болоо һаань, үйлэдбэрилгынгээ хүсые багаар хүгжөөнги байһан оронууд туйлдаа хүрэтэрөө шармайха, үлүүсэ ехэ хүсэ гаргаха бэшэ гү гэлсэдэг,—гэжэ Иван Михайлович хэлэбэ.

— Үнэхөөрөө олон асуудал гараһан байна. Эдэ бүхы асуудалнуудтатнай партиин XXI съезд дээрэ гүн гүнзэгы научна харюунууд үгтэнхэй бшуу. Тэдээн тухай тобшоор хэлэхэдэ иимэ: **социалистическэ оронууд бэе бэеһээ ехээр гээгдэнгүй, нэгэн зэргэшүүгээр коммунизмда орохо,** энэнь зайлашагүй жама ёһон гэжэ XXI съезд эли тодоор харуулаа. Энэнь юундэ зайлашагүйб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, мүнөө үеын үйлэдбэрилгын хүсэнүүд тус тус орон дотор бусад оронуудай ажахытай холбоогүйгөөр хүгжэжэ шадахаяа болинхой. Мүнөө бэеэ даанхай национальна ажахынуудай хоорондо улам нягта экономическа харилсаа тогтоогоогүйдэ, аргагүй болонхой. «Бүхы үндэһэ яһатануудай пролетариадай зохёон шэглүүлжэ байха нэгэн, ниитэ түсэбтэй бүхы дэлхэйн ажахы байгуулха» тээшэ дэлхэйн оронууд хүгжэжэ байна гэжэ бүри 1920 ондо Ленин зааһан юм. Дэлхэйн оронуудай иимэ шэглэлтэйгээр хүгжэлгэнь бүри капитализмын үедэ харагдаа һэн, тиимэһээ саашадаа улам элирэн түргэдэжэ, социализмын үедэ түгэсэхэ байһаниинь дамжаггүй гээд тэрэ хэлэһэн юм.

Хоёрдохёор, дэлхэйн социалистическэ системын ажахыда түсэбэй ёһоор, адли тэгшээр хүгжэхэ гэһэн экономическа жама ёһон бэелнэ ха юм. Экономическа талаараа гээгдэнги оронуудай байхада, эдэнь бусад оронуудта туһа болохогүй, харин тушаа болохо, юундэб гэхэдэ тэдэнэй хүгжэлтые хойшо татаха байна гэжэ жама ёһон харуулна.

Ямар нэгэн ганса ороной ашаар социалистическэ оронууд бүгэдэ хүгжэлтынгөө хэмжээгээр адли тэгшэ болохогүй. Тэдэнэр социализмын дэлхэйн системын булюу һайн байһанай ашаар лэ хүгжэлтынгөө талаар бүгэдөөрөө тэгшэрхэ юм. Бүхэли оронуудһаа байтагай, ганса социалистическэ орон доторшье урдань хүгжэлтынгөө талаар элдэб хэмжээндэ байһан нютагуудынь социализмын үедэ бүгэдөөрөө адли болоо ха юм. Тиихэдэ захын нютагуудай хүгжэлтэнь түбэй нютагуудай хүгжэлтын темпын аалидуулалаһанай ашаар болоогүй.

Социалистическэ оронуудай ажал хүдэлмэрээ хоорондоо хубаарилжа хэхэдэнь, мүн энээнэй үндэһөөр үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлээр хүгжөөхэдэнь хамжажа, үйлэдбэрилхэ ябадалай хангагдахада, энэнь ажалай бүтээсые таһалгаряагүйгөөр дээшэлүүлхэ, һомологдодог мүнгэ зөөриие эгээл ашаг олзотойгоор хэрэглэхэ арга олгоно.

Мүн империалистическэ булимтарагшадай хорото ябуулгаһаа социалистическэ оронуудай хамтаран, бэеэ хамгаалхадань айхабтар ехэ хүсэн алмагдаха байна.

Ф. Аксёнов, пропагандист.

ҺАЙШААМААР ҮҮСХЭЛ

—Аня, шиимнай хайшаа яраба, түхэрбэ гээшэбши?—гэжэ газааһаа орожо ерэһэн үетэн басагаиинь тэрээндээ хандаба.

—Хайшаа гэнэ гүш? Худөөгэй залуушуулда айлшаар, үбһэ ногоо хурялсахаар зэһэжэ байнаб. Мүнөөдэр манай заводһоо бүхы комсомол, залуушуул коммунистическэ воскресингтэ гарахань,—гээд тэрэнь харюусана.

—Үгы, һаяхан ошохомнай гээ бэшэ һэн гүт. Али намайгаа мэхэлнэ гүш?

—Мэхэлхэ гэхэ юун байхаб даа, гурбадахи амаралтыгаа үдэр Иволгын аймагта ошожо байнхайбди,—гэбэ.

ВЛКСМ-эй областной комитедэй үүсхэлээр Советскэ районой комсомол, залуушуул коммунистическэ воскресингтэ хабаадажа, Иволгын аймагай совхоз, колхозуудай ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэдэнь горьтойхон туһаламжа үзүүлжэ байнхай. Үнгэргэгдэһэн энэ гурбан воскресингтэ городоймнай завод, фабрикануудһаа 800-гаад комсомолшууд, залуушуул ошожо туһаламжа үзүүлһэн байха юм.

Үдэшэлэн һэн. Улан-Удын судна бүтээлгын заводой, оёдолой фабрикын табяад комсомолшууд, залуушуул ажалайнгаа һүүлээр Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ерэнхэй, колхозой клуб соо наада зугаа дэлгэжэ, хөөрэлдэжэ байба. Колхозой правлени, партийна, комсомолой организацинууд айлшадтаа һайн байра байдал, эдеэ хоол, ажалшье, гарай зэр зэмсэг гэхэ мэтые бэлэдхэһэн байна. Энэ үдэшэлэн орой болотор колхозой клуб соо нютагай залуушуул айлшадтайгаа сэнгэһэн, хатар танца наадаһан байха юм.

Үглөөдэрынь сэлмэг һайхан нарата үдэр болоо. Наранай гарахада залуушуул үни хада сабшалан дээрэ гаранхай үбһэ сабшажа байба.

Үдын һүүлээр комсомолшууд, залуушуул нютагай үбгэд хүгшэд, залуушуултай нэгэдэжэ, үбһэ тармаһан, бухал табиһан, сомоошье һүрилэлсэһэн байна. Эдэнэр нэгэ үдэрэй туршада 1000 центнер үбһэ бухаллаһан, тэрэнэйнгээ 300 центнерыень һүрилһэн байха юм. Сэхыень хэлэхэдэ хаанашье, ямаршье ажал дээрэ хүдэлмэрилһэн комсомолшууд, залуушуул эдэбхи үүсхэлтэйгээр, һайнаршье, шадамагаршье ажаллаа. Үдэшэлэн тээ, ажалай һүүлээр колхозой правлени, партийна, комсомолой организацинууд хүдэлмэриин дүн гаргахада ажал дээрэ шалгарагшадта шан барюулха гэһэн тогтоол баталан абаа. Комсомолшууд Прасковья Иванова, Михаил Иванов, Геннадий Каленых, Валерий Швец, Валентина Гуслякова, мүн тус бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ судна бүтээлгын заводой ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Анатолий Хайницкий гэгшэдтэ мүнгэн шан барюулагдаха болобо. Нүгөөдүүлдэнь колхозой правлени, партийна, комсомолой организацинуудай Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаба.

Колхозой гэшүүд айлшадайнгаа үзүүлһэн энэ туһаламжадань баяр баясхалан хүргэжэ, хойшодоо иимэ туһаламжа үзүүлжэ байхыень хүсэһэн байна.

Тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин, гурбадахи АТК-гэй 48 хүдэлмэришэд, алба хаагшад «Улаан Оронго» колхоздо ошожо, нэгэ үдэрэй туршада үбһэ сабшаһан, һүрилэлсэһэн байна.

—Городоймнай предприяти, эмхи зургаануудһаа ошоһон комсомолшууд, залуушуул тус аймагай Ленинэй, Кировэй, «Заветы Ильича», «Мартын 8», «Коммунизм» колхозуудта 50—50-аар таһаржа, бүлэг болоод, гурбан амаралтын үдэр таһалгаряагүй ошожо ажаллаһан байна,—гэжэ ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой секретарь нүхэр Журавлев хөөрэнэ.

Эдэнэр алишье колхоздо ажаллахадаа хүдэлмэриин эршэ зоригтойгоор, һайнаршье ажаллажа, даалгагдаһан участогуудайнгаа хүдэлмэриие үнэн зүрхэнһөө, сэбэрээршье бүтээһэн байха юм.

ВЛКСМ-эй обкомой үүсхэһэн коммунистиечскэ воскресник ВЛКСМ-эй айкомуудаар хаа хаанагүй һайшаан дэмжэгдэжэ, ниитын малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, таряа хуряалгадашье горьтой туһаламжа үзүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ һанагдана, үзүүлэгдэхэ ёһотойшье ха.

Б. Тибашкеев.

Агрономуудай курса

Бурядай АССР-эй хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ агроном-апробадуудай 10 үдэрэй курса эмхидхэгдэһэн байна. Семинарта хабаадагшад шэнэ сортын ороохо таряанай, олон жэлэй ногооной, хартаабхын онсо илгаа тухай лекци шагнахаһаа гадна, эдэ сортнуудтай танилсаа. Курсада хамта 54 агроном һуралсажа гараба. Эндэ һуралсаһан В. Эпова, А. Павлова, Г. Малкова, Е. Мурзина, Т. Бойков, Э. Гершевич, А. Куперман болон бусад курсые эрхим һайн сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ гараа. Эндэ һураһан агрономууд ороохото таряанай, олон жэлэй ургамалай, хартаабхын сортые өөһэдөө тодорхойлхо эрхэтэй болонхой. Агроном-апробадууд хүдэлхэ газартаа булта ошоо. Эдэнэр бүхы колхоз, совхозуудые һайн сортын үрэһөөр хангаха тушаа ехэ ажал хэхэ юм.

В. Шнайдер.

Нүүрһэшэдэй концерт

Галуута-Нуурай шахтын комсомолшууд, залуушуул Сэлэнгын аймагай Тельманэй, Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, үбһэшэд, малшадта концерт харуулна.

Һаяхан эдэнэр Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Бургаастай нютагай һаалишадта, Адаг, Тэли, Арбузова нютагуудай үбһэшэдтэ ошожо, концерт табиһан байна.

Залуу шахтёрнуудай элдэб номернуудһаа бүридэһэн концертые колхозой гэшүүд ехэ һонирхолтойгоор харана. Концертын бүлэгтэ хабаадалсаһан Кяхтын соёл-гэгээрэлэй һургуулиин студентка Вера Тумашовагай хонгёо хоолойгоор дуулахыень шагнажа, шахтёр Николай Овчинниковай шадамар бэрхээр хатархыень хаража, ажалшад һайн сэгнэлтэ үгэнэ.

Концертын уран һайханай хүтэлбэрилэгшэнь наада табихаһаа гадна, концертынгээ һүүлээр колхозой залуушуулай дунда һонирхолтой элдэб наада зугаа эмхидхэнэ.

Н. Дамбаев.

ШАТАР

Россиин Федерациин «Б» классай шатаршадай дунда үнгэргэгдэжэ байһан харадаггүйшүүлэй мүрысөөн Улан-Удэдэ үргэлжэлһөөр. Дүрбэдэхи уулзалгын эхилхэдэ Эрхүүгэй, Читын, Амурай областьнуудай, Приморско хизаарай шатаршад Бурядай, Яхадай АССР-үүдэй, Хабаровска хизаарай, Новосибирскэ областиин түлөөлэгшэдтэй наадаа.

Табадахи уулзалгын болоходо Читын областиин шатаршад Примориин командада 2:5 гэһэн тоотойгоор шүүгдэә. Тиихэдэ Новосибирскэ, Эрхүүгэй областьнуудай, Бурядай, Яхадай АССР-үүдэй шатаршад тэнсэһэн байна. Алтайн хизаарай команда Амурска областиин бэрхэ шатаршадые 3:2 гэһэн тоотойгоор шүүбэ.

Табан уулзалгын удаа Читын, Новосибирскэ областьнуудай шатаршад 18,5, Примориин хизаарай команда 17,5, Бурядай АССР-эй түлөөлэгшэд 10,5 очкотой болоо.

Мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

К. Сыденов,
нааданай судья.

ҮГЛӨӨГҮҮР БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕДЭ. **З. Веснинагай** фотоэтюд.

Хилын саанаһаа

ВФДМ-эй табадахи ассамблей

ПРАГА, августын 11. (ТАСС). ВФДМ-эй V ассамблей дээрэ ВФДМ-эй генеральна секретарь К. Эшар үсэгэлдэр элидхэл хээ гэжэ мэдээсэгдээ һэн. Капиталистическэ оронуудай залуушуулай хүндэ хүшэр байдалые, социализмын оронуудай залуу үетэнэй золтой жаргалтай ажабайдалые тэрэ дэлгэрэнгыгээр харуулаа. Яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэхэ, дайнда бэлэдхэхэ политика капиталистическэ оронуудта ябуулагдана. Энэ политикын хойшолонгууд арад зоной хүзүүн дээрэ тохогдодог, залуушуулай байдалда муугаар нүлөөлдэг гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

Колонинууд болон дулдыданги оронуудай эдир залуу хүбүүд, басагад илангаяа хүндэ хүшэр байдалтай. Колониализмын дарлалтые усадхаха зорилгоор бүхы колонинуудай, дулдыданги оронуудай залуушуулай дунда дэлгэрһэн хүдэлөөе демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федераци дэмжэнэ гэжэ К. Эшар онсолон тэмдэглээ.

Социалистическэ оронуудай залуушуулай байдал тухай хэлэхэдэ, шэнэ байдал зохёолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһан эдэ оронуудай эдир залуу хүбүүд, басагалай үмэнэ зохёон байгуулхы ажал хэхэ үргэн ехэ зам нээгдэнхэй гээд элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

Политическэ болон социальна эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэхэдээ элдэб оронуудай залуушуулай организацинууд, залуушуул холбоо барисаатай байха, дүй дүршэлөө халан абалсаха ёһотой гэжэ К. Эшар саашань тэмдэглээ. Залуушуулай уулзалгануудые үнгэргэхэ, залуушуулай болон студентнүүдэй делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэжэ байха, наукын, соёл культурын талаар харилсаагаа үргэдхэхэ шухала гэжэ тэрэ хэлээ. «Залуушуулай хани барисаанай зун» гэһэн хэмжээ ябуулга 1960 оной зун үнгэргэхэ гэһэн дурадхал К. Эшар оруулаа. Энэ үе соо элдэб оронуудай залуушуулай уулзалганууд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Залуушуулда хамаатай асуудалнуудаар ВФДМ залуушуулай бүхы организацинуудтай харилсаа байгуулхаар бэлэн гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Удаань зүбшэхэ зүйлэй нэгэдэхи, хоёрдохи пунктнуудаар үгэ хэлэлгэ эхилээ. Финляндиин, Камерунай, Цейлоной, Люксембургын залуушуулай түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

ПРАГА, августын 11. (ТАСС). ВФДМ-эй V ассамблейн мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ Б. Бернииин болон К. Эшарай элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Ирландиин залуушуулай түлөөлэгшын хэлэһэнэй һүүлээр студентнүүдэй уласхоорондын союзай түрүүлэгшэ И. Пеликанда амаршалгын үгэ үгтөө. Империализмда, колониализмда, дайн байлдаанда эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан ВФДМ болон студентнүүдэй союз нэгэн адли зорилготой гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Бүхы оронуудай студентнүүдэй хоорондохи харилсаанай үргэдхэжэ, капиталистическэ оронуудай студентнүүдэй өөһэдынгөө аша туһые хамгаалан, эб найрамдалай түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэдэг боложо байһые үгэ хэлэгшэ тэмдэглэһэн байна.

Удаань совет залуушуулай делегациин хүтэлбэрилэгшэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь С. П. Павловта үгэ үгтөө. Хани халуунаар угтаһанайнь түлөө, ассамблейе үнгэргэхэдэ тон таарамжатай эрхэ байдал байгуулһанайнь түлөө Чехословакиин ханинарта тэрэ баясхалан хүргөө.

Советскэ Союзай болон США-тэй правительствонуудые толгойлогшонорой айлшалалсаха болоһон тухай мэдээсэл дэлхэйн арадуудые ехээр һонирхуулаа гэжэ С. П. Павлов хэлээ. «Хүйтэн дайнай» зогсоогдохо шэнжэ бии болобо. Вашингтондо, Москвада болохо уулзалганууд амгалан тайбанаар, золтой жаргалтайгаар һууха найдабари мүн болоно. Залуушуул эб найрамдал болон зол жаргал тухай хэнһээшье үлүүгээр һанажа ябаха, тэдэнэй түлөө тэмсэхэ зэргэтэй байна бшуу!

Зарим оронуудта яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хэгдэжэ, оронойнгоо экономикые дай хэхэ ябадалда тааралдуулжа байһанһаа советскэ эдир залуу хүбүүд, басагад, гадаадын оронуудтахи өөһэдынгөө үетэнтэй хамта ехээр түбэгшээнэ. Эдэ бүгэдэ залуу үетэнэй ажабайдалда түбэг татажа, тэдэнэй һайнаар хүгжэлгэдэнь һаад ушаруулна.

Шэнэ дай һүжэрөөлгэжэ болохогүй гэжэ дэлхэйн эб найрадмалда дуратай залуушуул хэлэдэг байна. Атомна бомбонуудаар, үхэр буунуудаар арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ аргагүй. Залуушуул иигэжэ мэдүүлнэ: дайн заатагүй болохо юм гэһэн хүн түрэлтэндэ харша «теориие» зайсуулан хаяе. Хэлсээн, харилсаа холбоон, үгээ ойлголсолго, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлга!—манай уялга болоно.

ВФДМ-эй V ассамблей уласхоорондын залуушуулай хүдэлөөндэхи тон шухала ушар болоно гэжэ совет залуушуулай делегациин хүтэлбэрилэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Удаань Англиин залуушуулай түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, оронойнгоо демократическа залуушуулай ажабайдал, тэмсэл тухай хөөрэһэн байна. Эб найрамдалай, арадуудай национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдээ залуушуулай саашадаа бүри ехэ холбоо барисаатай болохонь шухала гэжэ индонезийскэ делегат үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ.

Эсэргүүсэлгын тэмсэлшэдэй, фашизмда зобоогдогшодой уласхоорондын федерациин түлөөлэгшэ, Италиин социалистическэ залуушуулай хүдэлөөнэй секретарь Бальцамо, Румыниин ажалша залуушуулай союзай нэгэдэхи секретарь В. Трофин, Бельгиин, Сенегалын, ГДР-эй, Гвинейн Республикын залуушуулай түлөөлэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлээ.

Бүхы Африкын студентнүүдэй конференци дүүрэбэ

ЛОНДОН, августын 11. (ТАСС). Бүхы Африкын студентнүүдэй конференци августын 1-һээ 10 хүрэтэр Туниста болоод хүдэлмэреэ дүүргээ.

Африкын 20 ороной түлөөлэгшэд конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Алжиртахи дайн байлдаае, колониализмые, Африкада үндэһэ яһанай илгаа гаргалгые, Сахарада ядерна туршалга хэхэ гэжэ Франциин һанаашалжа байһые буруушааһан байна.

Сахарын гобидо Франциин ядерна бомбын туршагдахаяа байһые эсэргүүсэн буруушаалгын үдэр болгон сентябриин 7-ной үдэрые тэмдэглэхыень Азиин болон Африкын арадуудые конференци уряалаа.

Алжирай Республикын саг зуурын правительствые мэдэрхыень бүхы правительствонуудые конференциин делегадууд Алжир тушаа баталан абаһан шиидхэбэри соогоо уряалһан байна. Имагтал Франци болон Алжирай Республикын хоорондо хэлсээнэй хэгдээд байхада, Алжиртахи дайн байлдаан зогсоогдожо болохо гэжэ конференци тоолоно гээд тогтоол соонь заагдана.

Камерунай сүүдлэгдээд байһан патриодууд заабол хүсэдөөр амнистида орохо, 1960 оной январиин 1 хүрэтэр ООН-эй ажаглалга доро бүгэдэниитын һунгалта эндэ үнгэргэгдэхэ ёһотой гэжэ Камерун тушаа баталан абаһан тогтоол соогоо конференцидэ хабаадагшад эрилтэ хэһэн байна.

Урда-Африканска Союзда үндэһэ яһанай илгаа гаргаха политикын бэелүүлэгдэдэгые Африкын залуушуулай түлөөлэгшэд буруушаагаад, Урда-Африкын үндэһэ яһанай илгаа гаргагшадай бүтээн гаргадаг бүхы эд бараае худалдажа абахаһаа арсахыень Африкын оронуудые уряалаа.

Конгын, Кениин, Танганьикын болон бусад дулдыданги газар нютагуудай арадуудай тэмсэлдэ талархалгаяа мэдүүлхыень дэлхэйн бүхы арадуудые конференци мүн лэ уряалаа.

Атомна зэбсэг бүтээлгэдэнь Францида Баруун Германи туһална

ЛОНДОН, августын 11. (ТАСС). «Дейли Геральд» иигэжэ мэдээсэнэ. Хэдэн недели болоод Сахарын гобидо тэһэлхэ гэжэ байһан атомна бомбонуудаа бүтээлгэдэнь Францида Баруун Германиин эрдэмтэд туһаламжа үзүүлнэ. Газетын бэшэһэнэй ёһоор немец эрдэмтэд Франциин атом шэнжэлгын центрнүүдтэ хүдэлдэг байна. Тэдэнэй зариманиинь урдань Гитлертэ алба хэдэг байһан юм. Гадна Баруун Германи Францида мүнгэн зөөреэр туһална гэжэ «Дейли Геральд» тэмдэглэнэ.

НАТО-гэй түлөөлэгшэдэй һанамжын ёһоор «Баруун Германи атомна бомботой болохые хүсэнэ... Немецүүд атомна зэбсэг элитээр бэлэдхэхэ, проектэлхэ үгы байбашье, Францида туһалхадаа атомна бомбо бүтээлгэдэ сэхэ хабаадалсажа шадаха байна» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Хитадай Арадай Республика. Гүрэнэй ажахыда таряа хуряажа байна.
Синьхуа агентство.

Нью-Йоркдохи советскэ выставкэ хаагдаб

НЬЮ-ЙОРК, августын 11. **(ТАСС-эй корр.).** Советскэ Союзай наука, техникэ, соёл культурын туйлалтануудые харуулһан выставкэ үсэгэлдэр Нью-Йоркдо нютагай сагаар 22 часта, (Москвагай сагаар августын 11-нэй үглөөнэй 5 часта) хаагдаба. Выставкын хаагдаха хүрэтэр Америкын олониитэ тэрээндэ үгаа ехээр һонирхожол байгаа. Хуулита бэшэ мэдээнэй ёһоор 42 үдэрэй туршада Америкын Холбоото Штадуудай олон городой 1.100 мянган хүн выставкэдэ орожо хараһан байна.

Выставкын хаагдахын урдуурхи үдэрнүүдтэ илангаяа хүн зон олоор ороо. «Колизейн» байшангай байдаг Колумбын талмай дээрэ эдэ үдэрнүүдтэ хүн зон олон түмөөрөө суглардаг байба. Выставкын нээгдэхэһээ хэдэн час урид американецууд ута ээлжээндэ зогсодог байгаа. «Колизей» шадарай үйлсэнүүд болон талмайнуудта машинанууд дүүрэн байдаг байба. Выставкын захиргаанай тоолоһоной ёһоор эдэ үдэрнүүдтэ 60—70 мянган хүн тэрэнэй залнууд соо орожо гараһан байна.

Выставкын хүдэлжэ байха үедэ Нью-Йоркын «Мэдисон-сквер Гардэн» гэжэ эгээн томо харалгын зал соо советскэ искусствын фестиваль боложо, тэрээндэ гүрэнэй Пятницкиин нэрэмжэтэ ород хоор, Москва болон Ленинградай балетнэ труппанууд, Советскэ Союзай олон республикануудай искусствын түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Нэгэн доро городой центральна кинотеатрнуудай нэгэн «Мэйфэр» гэжэ театр соо советскэ кинофильмнүүд харуулагдадаг байба. Советскэ артистнуудай концертнүүдые, кинофильмнуудые олон түмэн американецууд хараһан, шагнаһан байха юм.

Советскэ выставкын хүдэлмэрилһэн бүхы үе соо американецууд совет хүнүүдэй ажабайдал тухай угаа ехээр һонирходог байба. Выставкын хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, тэдэнэр совет хүнүүдэй яажа ажалладаг, һурадаг, амардаг тухай олон тоото асуудалнуудые табидаг байгаа. Выставкыетнай хаража танай орон тухай үнэн зүб ойлгомжотой болообди гэжэ олон американецууд мэдүүлдэг байгаа. Советскэ Союз ээрхэг түримхэй һанаашалга гаргана гэжэ Амер кын хэблэлдэ нэгэтэ бэшэ бэшэгд дэг һэн. Выставкэ дээрэ табигдаһ юумэнүүдыетнай хараад байхада Советскэ Союз иимэ һанаашал гаргадаг гэжэ бидэнэр этигэжэ ш дахагүй байнабди гээд тэдэнэр л лэдэг байгаа. Америкын «Бланк шип, Грюно энд остберн» гэжэ ф мэ выставкэдэ орогшодһоо асуул хэһэн байна. Асуугдаһан 650 хүн 79 процентнь выставкэ ехэ һони холтой байгаа гэжэ, 83 процент энэ выставкэ США-гэй Бостон, Ф ладельфи, Сан-Франциско гэхэ зэ гын городуудта харуулагдаха ё той гэжэ, 74 процентнь иимэ выста кэ ерэхэ жэлдэ Нью-Йоркдо эмхи хэгдэхэ зэргэтэй гэжэ мэдүүлһ байгаа.

Америкын олон газетэнүүд сове скэ выставкэдэ үндэр сэгнэлтэ үг һэн байна.

Советскэ выставкын директо А. Н. Манжуло үсэгэлдэр «Коли зей» соо корреспондентнүүдтэй т гэсхэлэй хөөрэлдөө хээ. Америк болон гадаадын оронуудай корре пондентнүүдтэ зорюулан мэдүүл хэхэдээ, тэрэ иигэжэ онсолон тэм дэглээ. Советскэ Союз болон США гэй али али талаһаа выставкэ эм хидхэлгэ хоёр ороной бэе бэедэ этигэлсэлгые нилээд һайжаруула Выставкын һайшаалай дэбтэр американецуудай хэһэн олон тэм дэглэлнүүд, мүн бэшэгүүд энэ тухай гэршэлжэ үгэнэ. Америк арад совет арад шэнги эбтэй эетэй гээр һайнаар ажаһуухые, али али даа ашагтай туһатай харилсаа хо боо хоёр ороной хоорондо байгуу хые хүсэнэ гэжэ эдэ тэмдэглэлнүү болон бэшэгүүд харуулна. Выста кые түхеэрэлгэдэнь туһалһан аме рикын хүдэлмэришэд болон инже нернүүдтэ, тэрэшэлэн «Колизейн захиргаанда Нью-Йоркдохи сове скэ выставкын бүхы хүдэлмэрилэ шэдэй зүгһөө А. Н. Манжуло бая халан хүргөө. Пресс-конференци түгэсхэлдэ «Колизейн» директо Говард Г. Слоан советскэ выста кын дирекцидэ дурасхаалта бэлэ болгон, ехэ мүнгэн аяга барюула Тэрээн дээрэнь иигэжэ бэшээтэй «Хани барисаанай аяга. Советско американска харилсаанда эрхи һайн туһа нэмэри оруулһанайн тэмдэг болгон советскэ выставкы дирекцидэ. 1959 оной август, Нью Йорк, «Колизей».

Африкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл

КАИР, августын 11. (ТАСС). Тэмсэжэ байгаа Камерунай Каиртахи түлөөлэлгын зургаан мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Бэеэ даанхай байдалай түлөө Камерунда боложо байһан тэмсэл улам улам шангадана. Бамилек шадар дүрбэн үдэрэй туршa соо болоһон зэбсэгтэ тулалдаануудай үедэ Камерунай патриодууд Франциин эзэмдэлгын сэрэгүүдтэ шанга сохилто үгэжэ, дүрбэн тосхониие эзэлээ. Яунда, Бафиа шадар Камерунай патриодууд бүри эдэбхитэй ябуулгануудые хэнэ.

Генерал Коньи түрүүтэй Франциин бүлэг офицернүүд Камерунда һаяхан ерээ гэжэ мэдүүлгэ дото хэлэгдэһэн байна.

ПАРИЖ, августын 11. (ТАСС) Франс Пресс агентствын мэдээсэһ нэй ёһоор, Сахарадахи сүлөөрэлгы отрядуудай командовани коммюни ке толилоо. Тэрээн соонь иигэж хэлэгдэнэ. Алжирай Сахарын го түмэр замуудта восстани хэгшэдэ булаһан минэнүүдэй нюлиин эсэ тэ тэһэрхэдэнь Франциин зуу гара солдат алуулһан байна.

Мериджһээ Кенадза ороһон за дээрэ Колон-Бешара шадар наймаа минын тэһэрхэдэ Франциин 22 сол дат шархатаа гэжэ коммюнике с заагдана.

Франци водородно бомбо тэһэлхэ түсэб зохёоно

ЛОНДОН, августын 11. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Парижһаа иигэжэ дамжуулна:

Парижай эрдэмтэдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Франциин атомна бомбын тэһэлэгдэһэнэй һүүлээр удангүй, Франциин водородно бомбо байгуулагдахаар түсэблэгдэнэ.

Сахарада атомна бомбо тэһэлх бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. Агаа рай-сэрэгэй хүсэнүүдэй штабай на чальник Сахарада ошожо, шалгалт хээд һаяхан бусажа ерээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01115. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5030.